

**Григорій ПЕРЕБИЙНІС
Костянтин ЧУРПІЙ**

ІСТОРІЯ МАЛОВИСКІВСЬКОЇ ЛІКАРНІ

Мабуть однією з найвідповідальніших професій є все-таки лікарська. До лікарів часто звертаються як до останньої надії, допомоги, а іноді – як до Бога.

м. Кіровоград
2005

Г.Перебийніс, К.Чурпій. **Історія Маловисківської лікарні.**
Кіровоград: Центр.-Укр.вид-во, 2005. - 108 с.

Ця книжка приурочена до 120-річчя заснування першого медичного закладу в м.Малій Висці. Її авторам вдалося заглибитись в історію зародження й становлення охорони здоров'я в краї та розповісти про кращих представників найгуманнішої професії.

У підготовці матеріалів для цієї книги брали участь заступники головного лікаря Маловисківської центральної лікарні Л.Г. Тінчуріна, В.М. Боюк, лікарі – завідувачі відділеннями лікарні, кабінетами поліклініки, журналіст Т.В.Андрушко.

Використано спогади медичних працівників Великовисківської, Хмельівської, Злинської, Плетеноташлицької лікарень особисті спогади лікарів, медсестер Л.Я.Білогор, К.М. Дорохтей, П.О.Ляшенко, Ю.В.Скічко, В.І.Бровченко, Н.В. Коваленко, П.Ф. Куделі, а також деякі матеріали з домашніх архівів журналіста Г.А.Красного та лікаря М.О.Красного.

Безцінними для авторів були листи Зінаїди Ернестівни Шакун, дружини лікаря Івана Федоровича Шакуна (1972 р.), та красенця з Новомиргорода Івана Кіндратовича Бойка.

ISBN 966-583-053-8

Історія розвитку медичного обслуговування в нашому краї

Історія медицини в нашому степовому краї має глибоке коріння, тісно пов'язана із заселенням та освоєнням земель півдня України, органічно вписана в літопис виникнення та розвитку Малої Виски й навколишніх населених пунктів.

Перші документальні згадки про наше поселення відносяться до часів виникнення Нової Сербії (1751 рік). З метою подальшого зміцнення південних кордонів, налагодження охорони „окраины русских земель от запорожцев и татар” на терені сучасної Кіровоградщини з дозволу імператриці Єлизавети Петрівни стали переселятись вихідці з Австро-Угорщини та втікачі з Балкан, що перебували тоді у володінні Османської імперії... “Сперва, в 1752 году, - пишет в „Історії запорожских козаків” Д.І.Яворницький, – явились сербы с Иваном Хорватом; ... они заняли северо – западную окраину запорожских степей и образовали так называемую Новую Сербию... Новосербам даны были лучшие земли... по речкам Тасьмину, Выси, Синюхе, и степи верст 60 южнее, между Бугом и Днепром...” Новосербські поселення виникали, звісно, не на голому місці –прибульці насамперед переобладнували вже існуючі населені пункти на військовий лад і перейменовували їх. «Так, Тресагах, на речке Выси (сучасний Новомиргород прим.авт.), у польской границы, устроена была пятиугольная крепость, а разные другие селения укреплены были четырехугольными шанцами и названы вместо русских имен именами крепостей австрийской границы: Ольховатка – Панчовым, Нестеровка – Вершацом, Стецовка – Шолмошем, Андрусовка – Чонградом, Плахтиивка – Зимунем и т.п.» (Див. т.1, ст. 46-47). У поселенні, яке згодом одержало назву Мала Виска, базувався сторожовий пост. Сюди відразу стали прибувати переселенці, першими, у 1752 році (цим роком датовано першу згадку про наше поселення, що в історії прийнято вважати датою

виникнення населеного пункту) – молдовани, або як їх тоді називали, волохи чи басараби. Саме цим пояснюється виникнення назв окремих кутків сучасної Малої Виски – Бесарабія, Волощина.

У грамоті, жалуваній Івану Хорвату 2 січня 1752 року імператрицею Єлизаветою Петрівною, вказувалось на необхідність спорудження земляної фортеці. Силами новосербських поселенців, солдатів регулярних російських військ та козаків українських полків таке земляне укріплення було збудоване наприкінці 1754 року. Фортеця згодом стала відігравати помітну роль у боротьбі Росії за вихід до Чорного моря, в освоєнні земель півдня України. Навколо укріплення ще в 1754 році виникає населений пункт – Слобода. Крім вихідців з-за меж Росії, тут осідають й переселенці з російських та українських губерній, яких теж було дозволено записувати до гусарських і пандурських (піших) полків Івана Хорвата. Все це призвело до швидкого зростання чисельності населення слободи. Якщо в 1757 році тут налічувалося, крім військових поселенців, 127 дворів, то через три десятки літ Слобода вже мала більше тисячі будинків, в яких мешкало 4746 осіб. Через десять років після виникнення, Слобода стала центром Єлизаветградської провінції, а в 1775 році одержала статус міста, яке дістало назву Єлисаветград.

З перенесенням кордонів імперії далі на південь Єлисаветград стає базою російських військ, місцем дислокації штабів військових з'єднань і формування нових підрозділів. Зростання кількісного складу військ, збільшення чисельності при відсутності належної санітарно-епідемічної роботи (брак каналізації, нестача якісної води і т.ін.) часто спричиняють інфекційні захворювання, котрі переростають в епідемії. Тільки протягом 1770 – 1813 років тут чотири рази збирала свій страшний врожай чума, п'ять разів – холера. Все це не могло не турбувати тодішню владу, в тому числі й військову, на плечах якої лежала ще й турбота про військових – поранених і скалічених у майже безперервних битвах російсько-турецьких війн. Тому-то саме в цей час в

Єлисаветграді створюється військовий шпиталь на 200 ліжок, організатором якого стає штаб-лікар Д.В.Волченецький.

Пізніше шпиталь очолював (до 1778 року) доктор медицини К.Ф.Рожалін – надзвичайно освічена людина, яка володіла багатьма іноземними мовами, зналася з великим німецьким письменником Й.В.Гете.

Одночасно при шпиталі діє медико-хірургічна школа, на яку покладається завдання підготовки медичних кадрів – лікарів та середніх медпрацівників. До речі, таких шкіл у тодішній Росії було всього-навсього шість – у Москві, у Петербурзі (при сухопутному і адміралтейському шпиталях), у Кронштадті, у Барнаулі та Єлисаветграді. Необхідність організації останньої пояснювалась потребами армії князя Г.О.Потьомкіна, що діяла на російсько – турецькому фронті.

Згадані школи, в тому числі й Єлисаветградська, були на той час по суті першими вищими медичними закладами Росії. Пришпитальна школа у Єлисаветграді відігравала визначну роль у справі розвитку вітчизняної медицини, підготовки кадрів кваліфікованих медичних працівників. За роки існування (1787 – 1797 роки) із стін навчального закладу випущено 255 лікарів та підлікарів (для порівняння: за все XVIII століття в Росії було підготовлено 2000 лікарів), чимало випускників школи стали згодом світилами вітчизняної медицини. Серед них професори Єфрем Йосипович Мухін, Сергій Олександрович Немиров, Андрій Васильович Чорба, Антон Федорович Бистроглазов. Характерно, що в школі навчалися як українці (їх було більше) так і росіяни, поляки, молдаване, представники інших національностей.

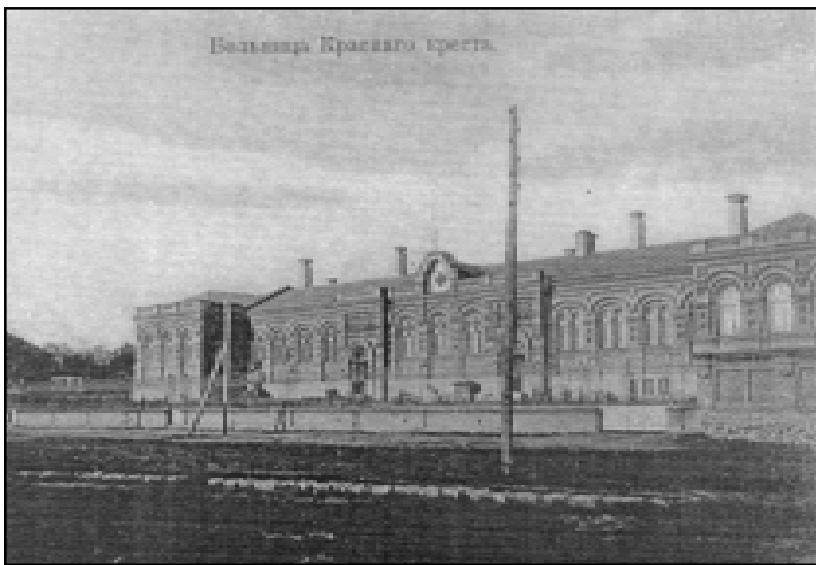
Єлисаветградський військовий шпиталь та медико-хірургічна школа заклали досить потужні підвалини для подальшого розвитку медичного обслуговування населення нашого краю, стали родючим ґрунтом, на якому в другій половині XIX століття вкоренилась і почала плідно розвиватися земська медицина. Завдяки останній, медицина як галузь людської діяльності, прийшла в Малу Виску.

Яким було медичне обслуговування населення сучасної

Маловисківщини в XVIII – першій половині XIX століть, сказати важко. Адже офіційна історія цієї доби майже не залишила відомостей про якусь системну охорону здоров'я жителів краю. Можна тільки припускати, що ту чи іншу медичну допомогу могли надати місцевому люду ескулапи гусарських і пандурських полків Івана Хорвата (в штатному розписі кожного полку числився лікар, а отже, був і якийсь медичний підрозділ) або лікарі з оточення місцевих поміщиків-землевласників на зразок княгині Кудашевої, якій імператриця Катерина II подарувала в 1768 році 8443 десятини маловисківських земель та 918 душ селян. Звела придворна дама на березі Малої Висі маєток, що вражав своєю розкішшю і красою. Нерідко тривалий час тут жила вона в оточенні численної рідні та челяді. Тож, цілком ймовірно, що завжди „мала під рукою” кваліфікованого лікаря, який би міг подати вчасну медичну допомогу. Та й спадкоємці княгині (а родина володіла маєтком аж до 1863 року, потім останній його власник з роду Кудашевих продав садибу і більше двохсот десятин землі поміщику Улашину, котрий до речі, й дав сучасну назву нашому місту, яке до того часу звалось Кудашевим), теж мали, очевидно, до кого звернутись при розладі здоров'я. Отож, з певною мірою вірогідності можна припустити, що й місцеві жителі (а в 1863 році тут налічувалось 367 дворів) могли час від часу одержувати лікарську допомогу. Однак це могли бути поодинокі випадки, які аж ніяк не змінювали суттєво загальну картину високої смертності населення від епідемій тифу, скарлатини, дизентерії, яка сягала, за деякими даними, серед дорослих до 30%, а серед дітей – до 51%.

Лікарня Червоного Хреста в Єлисаветграді. Її будівництво розпочато 9 липня 1902 року.

Лікарня Червоного Хреста в Єлисаветграді.

Земська медицина

Положення про губернські і повітові установи, підписане царем, надавало земствам право керувати місцевими господарськими справами: утримання шляхів сполучення, будівництво і утримання шкіл, лікарень (для цього вводились місцеві податки), опіка, турбота про розвиток торгівлі, промисловості.

Дільнична форма медичного обслуговування сільського населення виникла у Росії в другій половині XIX століття. Організовувалась вона як не обов'язкова і одночасно із створенням земств.

Забезпечити санітарно-медичне обслуговування дільничні лікарі, звичайно, не могли. Не вистачало лікарів, фельдшерів, санітарних лікарів. Наприклад, у 1913 році в усіх повітах Росії було лише 230 санітарних лікарів.

Земства виділяли на утримання земської медицини незначні кошти, намагались покрити витрати за рахунок селян (оплата за лікування була відмінена лише у 80-х роках XIX ст.). З метою економії коштів у 70-60 роки земства запрошували до дільничних лікарень не лікарів, а фельдшерів. Станом на 1910 рік число самостійних фельдшерських пунктів у Росії зросло до 2620. Їм було надано право самостійного лікування.

І все ж земські дільничні лікарні намагались поєднувати лікувальну справу із санітарно-оздоровчою, брали активну участь у загальнокультурній пропаганді.

У ці роки були започатковані і активно велись санітарно-статистичні дослідження захворювань, фізичного розвитку, демографії.

Це засвідчують твори земських лікарів П.І. Куракіна, Є.М.Дементієва, Є.О. Осіпова, Ф.Ф. Ериксмана, О.І.Погожаєва, Н.І. Тезякова, Д.Н.Жбанкова, С.М.Богословського та інших. Названі діячі медичної науки

ставили за мету розробити програму санітарного оздоровлення Росії та організації медичної допомоги селянству. Багато наукових праць земських лікарів мали велике суспільно- культурне значення.

Оцінюючи медичне обслуговування в минулі роки, варто враховувати його рівень. Був час, коли помирали від хвороб, ран, які сьогодні виліковує медична сестра. О.С. Пушкін помер від рани, що нині вважається легкою. У наші дні такого хворого врятує районна лікарня.

Тяжким, небезпечним було лікування кульової рани. Її заливали гарячою олією, періодично прочищали. Не кожен міг стерпіти такі муки і помирав від ... лікування.

Микола Іванович Пирогов запровадив хірургічне втручання, домогся успішного лікування тих, хто в іншому випадку помер б.

Поступовий розвиток медицини звільнив людство від віспи, холери, малярії, інших хвороб.

Складний і нелегкий шлях до надбань, якими володіє сучасна медицина. Його пройшла і наша – колись земська, а нині центральна районна лікарня, про що й поведуть свою розповідь автори книги.

Земські лікарні на Маловисківщині

Земські лікарні будувались в основному у волосних центрах.
У сучасних межах району діяли:

Маловисківська,
Злинська,
Великовисківська,
Хмелівська,
Якимівська,
Плетеноташлицька земські лікарні.

Будувались ці медичні заклади у різні роки, але з ініціативи і за кошти земства.

Маловисківська земська лікарня у 1885-1920 роках

Офіційно медицина, як система охорони здоров'я, започаткована у Малій Висці в 1885 році відкриттям земської лікарні. На околиці (територія нинішньої райсанепідстанції) пан Улашин виділив із своїх земель майже десятину площі для будівництва лікувального закладу – волосної лікарні. Наше містечко на той час було центром однойменної волості, до якої територіально входили навколишні села – Паліївка, Юріївка, Краснопілка, Димівка, Мануйлівка... У самій Малій Висці налічувалося 568 дворів, проживало майже 4 тисячі осіб. Лікуванням хворих займалися лікар Бірман, фельдшер (за деякими даними – два) і акушерка. Утримувалася лікарня на кошти земства.

У 1892 році лікаря Бірмана змінив Іван Олександрович Юцевич, який залишив помітний слід у розвитку медицини не лише Малої Виски, а й Єласиветградського повіту. У 1905 році він очолив новозбудовану лікарню, яка була споруджена в Єласиветграді за кошти (236 тис.руб.), пожертвовані Ганною Михайлівною Дмитрян.

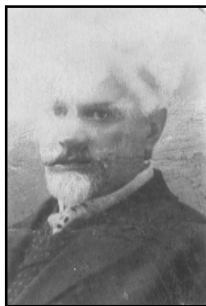
Приміщення цієї лікарні, яке збереглося і до сьогодні вражає неповторним плануванням садиби, продуманістю розміщення палат, кабінетів лікарів, багатством і простотою оздоблення.

За участю і задумом І.О. Юцевича, в лікарні імені св. Анни Російського товариства Червоного Хреста, вперше в Росії було обладнано біологічну асенізацію.

З цього приводу в звіті лікарні імені св. Анни за 1904-1905 роки, складеним Юцевичем, є такі слова: „Завдячуючи активній участі Є.Ф.Тамма та його глибоким знанням проблеми влаштування біологічної асенізації було вирішено на нараді у Г.М. Дмитрян за участі Є.Ф. Тамма, І.О.Юцевича облаштувати біологічну асенізацію”. (В.Петраков „Маленький Париж”, Москва, 2004, - с.25).

Протягом наступних п'яти років Маловисківську земську

лікарню очолює Іван Францович Кміта. Іван Францович був не лише талановитим лікарем, а й людиною прогресивних поглядів. Після закінчення університету молодого лікаря І.Ф. Кміту направили в Єлисаветград на посаду повітового лікаря. Та минуло кілька років і йому запропонували перевестись до Панчевого. Повітовому начальству І.Ф.Кміта прийшовся не до смаку – дружив з різночинцями. А ще Іван Францович був людиною з гідністю, не любив прислужуватись. У цей час поліція натрапила на слід: через лікаря розповсюджувалась нелегальна література.

І.О. Юцевич

Не прижився Кміта і в Панчевому. Його переправили в Малу Виску. Тут Івана Францовича застала перша Російська революція 1905 року. Революційної діяльності не припинив, приймав літературу, зв'язківців безпосередньо в лікарні.

Збереглася фотографія, на якій І.Ф.Кміта з працівниками лікарні. Під фотографією зроблено підпис: „Працівники волосної лікарні. Сидять: операційна сестра Оля, фельдшер Цистан, лікар Кміта, лікар Шакур Іван Федорович, санітар Ісак. Стоять: двірник Афанасій, санітарка Дарія, акушерка Горбова Евдокія Андріївна, куховарка Євдокія.”

Іван Федорович Шакур здобув вищу медичну освіту пізніше. Працював лікарем у Малій Висці протягом декількох десятиліть. Він створив лабораторію і особисто проводив цінні для науки дослідження, пов'язані зокрема з такими небезпечними хворобами, як туберкульоз, дифтерія.

Авторам книги вдалося розшукати листи і спогади дружини І.Ф.Шакуна – Зінаїди Ернестівни. Вона стверджує, що в свій час велику цінність дослідження І.Ф. Шакуна підтвердили в обласній лабораторії. Дружина з повагою і захопленням розповідає про неспокійну натуру лікаря, про його пошуки. Іван Федорович систематично і наполегливо працював над удосконаленням своєї праці, жив новим, передовим. Щоденник Івана Федоровича передали в архів лікарні. Прикро - він не

1910 р. Працівники Маловисківської земської лікарні.

Сидять: операційна сестра Оля, фельдшер Цистан, лікар Кміта, лікар Шакур Іван Федорович, санітар Ісак.

Стоять: двірник Афанасій, санітарка Дарія, акушерка Горбова Евдокія Андріївна, куховарка Євдокія.

зберігся. Перша світова війна, революція, громадянська війна, фашистська окупація багато чого позбавили нас.

Та все ж, спогади, що збереглись, дають підстави стверджувати, що в Маловисківській лікарні працювали неординарні особистості, люди, віддані професії.

У 1910 році на посаду головного лікаря призначили Матвія Мусійовича Хойриша. До цього М.М.Хойриш теж був земським лікарем на Єлисаветградщині, добре знав І.Ф.Кміту і був його близьким другом. Він, як і його друг Кміта, з когорта справжніх подвижників, ентузіастів своєї благородної справи, заслужив добру пам'ять у нащадків.

За прогресивні погляди був недопущеним до закінчення навчання в Харківському університеті і мусив емігрувати за кордон. Він блискуче закінчив медичний факультет Віденського університету. Сам ректор

М.М. Хойриш

запропонував йому лишитися при університеті для підготовки на одержання звання професора. Одержавши диплом доктора

медичних наук, Матвій Мусійович повернувся на батьківщину. Але до роботи його не допускали, - треба було ще раз складати екзамени на одержання російського диплому. Склав його найкраще, але у дипломі написали не „доктор медицини” а „лекарь”.

З великими труднощами М.М.Хойриш влаштувався на роботу в Глодосах (нині Новоукраїнський район), де був допущеним лише до «завідування прийомним покоєм». Згодом він переїхав до Панчевого (нині Новомиргородський район) і за рік, що працював тут, написав, надрукував у медичних журналах низку статей. Ними привернув увагу широких медичних кіл.

За клопотанням впливових осіб, зокрема І.Ф. Кміти, який працював у Єлисаветграді, М.М.Хойриш був запрошений на посаду повітового лікаря в Єлисаветград. Це викликало обурення „батьків міста” і їхню відповідну реакцію. Тож не дивно, що у 1910 році М.М.Хайриш з’явився в Малій Висці.

За час роботи в Малій Висці на всю широчінь розкрився талант цієї невтомної людини. Він зумів так поставити справу, що за кілька років було значно поліпшено медичне обслуговування населення, а заодно - організовано безплатну допомогу бідним.

Тут можна було б закінчити розповідь про І.Ф. Кміту, М.М. Хойриша, про двох подвижників, коли б не одна деталь: в обох лікарів були сини, майже однолітки, і обох їх довго і вперто не допускали до навчання у Златопольській чоловічій гімназії. І це тільки через те, що їхні батьки не приятелювали, не запобігали перед владою. Можливо, вплинуло й інше - вони підтримували зв’язки з людьми прогресивних поглядів, зокрема, з Іваном Юхимовичем Школою (переховувався деякий час у нашій Олександрівці), Олександром Юхимовичем Гуревичем, – ветеранами революції 1905-1907 років. Обидва „відвідали” Сибір, відбули там каторгу.

Ми завершуємо розповідь про роки розвитку, становлення лікувально-профілактичної медицини на селі. Сільська

медицина пройшла складний і нелегкий шлях. Промисловий розвиток краю, ріст самосвідомості людей прискорювали її ходу. Передреволюційні, революційні періоди, революція 1905-1907 років, перша світова війна, революція 1917 року ускладнювали ситуацію, а одночасно і сприяли збільшенню лікувальних закладів у містах і селах. За цей час виросло кілька лікарень у повітовому центрі – Єлисаветграді, з'явилися земські лікарні в більшості волосних центрів.

Поява цукрового (1899 р), спиртового (1908р) заводів, залізниці (1868 – у Плетеному Ташлику, 1915 – у Малій Висці) внесли зміни і до медичного обслуговування населення Маловисківщини.

У кожній волосній лікарні були відведені дні для прийому хворих, практикувались виїзди до хворих (за викликом сільського голови). І хоча радіус обслуговування Маловисківської земської лікарні сягав до 30 кілометрів, лікарі, фельдшери все частіше і частіше відвідували села. Акушерці ж було введено в обов'язок приймати пологи у породіль вдома, *у хаті породіль*.

На час літа біля кожної лікарні виростали палатки. У них розміщували хворих, поранених. Для приймання, лікування хворих інфекційними хворобами споруджували окремі приміщення. Така хатина, вкрита соломою, довго проіснувала і на подвір'ї нашої Маловисківської земської лікарні. Бо ж малярія, туберкульоз, дизентерія у роки, про які ведемо мову, були досить поширеними хворобами, вимагали негайного і обов'язкового втручання лікаря. Особливе напруження у роботі лікарень підсилювали періоди воєн. Лікарні часто ставали шпиталями, були переповнені пораненими.

У роки громадянської війни, коли влада переходила з одних рук до інших, майже кожного місяця, дуже ускладнилось постачання лікарень медикаментами. Аптеки опустіли. Кожна нова влада грабувала їх, відкривала двері аптек, не питаючи господаря. Не раз ставалось таке і з лікарнями.

Досить зазначити, що калейдоскоп подій був таким: у січні 1918 року в Малій Висці було встановлено радянську владу,

25 березня цього ж року в місто вступили австро-німецькі війська, у листопаді – воїни Симона Петлюри. У лютому 1919 року місто зайняли війська Червоної Армії, а 10 травня – григорівці. Трохи пізніше вулицею Київською пройшли солдати Нестора Махна. Через два тижні повернулися червоні. У серпні 1919 року ввійшли денікінці. У січні 1920 року містом заволоділа Червона Армія.

Залізниця в роки війни обслуговувала лише військових, часто не працювала взагалі. Гужовий транспорт був паралізований: шляхи стали небезпечними, кількість коней зменшилась (армія держави, отаманів, банд була кінною). Мобілізованими виявилися багато медичних працівників. Вони стали обслуговувати військо.

І все-таки у переважній більшості хворі звертались до „лекаря”, у лікарню. Авторитет медицини швидко ріс. Медичний працівник став шанованою людиною. Тому спогади про лікарів, фельдшерів у пам’яті людській живуть до сьогодні, хоча минуло з тих часів більше сотні років, кілька десятиліть.

Земська лікарня стає районною (1920 – 1941 роки)

У країні йшла громадянська війна. Для Малої Виски і навколишніх сіл наступив відносно спокійний період. 3 січня 1920 року Маловисківщина зажила мирним життям. Вона ще не була районним центром і протягом наступних 3-х років встигла побувати в складі Новомиргородського, Хмельнського, Великовисківського районів. Районними центрами були Злинка, Плетений Ташлик. Мала Виска стала районним центром у березні 1923 року. Районними центрами залишилися Хмельове і Велика Виска (відповідно до 1958, 1962 років).

3 лютого 1931 року по 23 січня 1935 року Маловисківщина входила до складу Великовисківського району.

Такі переміни варто враховувати при вивченні історії медичного обслуговування. Статус і підпорядковування мінялися часто і це не могло не вносити дезорганізації, ускладнень у роботу медичного закладу.

Та Маловисківській земській лікарні поталанило – її очолив здібний, з великим практичним досвідом лікар З.Л.Добровицький. У лікарні на той час працювали фельдшер І. Ф. Шакур, акушерка С.В.Деніна, медсестри Г.І.Шевченко, О.І. Марченко.

При цукрозаводі діяла лікарня на 25 ліжок, яку обслуговували 2 лікарі, фельдшер – акушерка, дві медсестри.

З.Л.Добровицький зумів організувати справу і одночасно займатися науковою роботою. У 1925 році він переїздить у Москву, працює в науково-дослідному інституті, стає доктором наук, професором, робить великий внесок у розвиток онкології.

З.Л. Добровицький

3 1925 року лікарню очолював уродженець с.Глодоси Новоукраїнського району Іван Іванович Сісмеєв. Колишній військовий, він залишився ним до кінця свого життя. Іван Іванович любив порядок і вмів його підтримувати.

І.І. Сісмеєв

І.Ф.Шакун

У лікарню прибуває лікар С.М. Вірник. Фельдшер І. Ф. Шакун закінчує вищий навчальний заклад, стає лікарем.

У 1938 році заводська лікарня перетворена у заводський пологовий будинок. У ньому на той час працювали досвідчені лікарі – Самуїл Маркович Вірник, Анастасія Іванівна Лукашевич, Марія Петрівна Нінова, акушерка Поліна Федорівна Куделя, медсестри Любов Єремеевна Куниця, Ольга Іванівна

Романова. Розширилась на 10 ліжок районна лікарня. З 1938 року вона мала їх 25. Створене дитяче відділення очолила

Працівники Маловисківської лікарні.

Сидять: Деніна Степанида Василівна (перша), Яворський Іван Федорович (третій), Сісмеєв Іван Іванович, Шакун Іван Федорович, Шевченко Ганна Іванівна.

30 червня 1930 року. Працівники Маловисківської дільничної лікарні. Фотографія зроблена «в день 25 - річної медичної діяльності на селі лікаря Івана Федоровича Шакуна».

Перший ряд: Сісмєєв Іван Іванович (у центрі), ліворуч Шакун Іван Федорович, Деніна Степанида Василівна, праворуч медсестра Шевченко Ганна Іванівна, Гродська Надія Григорівна (перший стоматолог).

лікар Степанида Василівна Деніна. Вона стає першим дитячим лікарем у районі.

Із спогадів

«Лікарня мала свої – віз, пару коней, дві корови, своє поле, свою пекарню».

(1937 – 1941 роки. П.Ф.Куделя).

Маловисківська районна лікарня в роки фашистської окупації (1 серпня 1941 року - 13 березня 1944 року)

22 червня 1941 року - день початку Великої Вітчизняної війни, день нападу фашистської Німеччини на СРСР – вніс зміни в долю багатьох, у тому числі лікарів, медичних працівників.

Випускниця Маловисківської СШ №3 Захаренко Марина Федотівна стала медсестрою, акушерка Куделя Поліна Федорівна перев'язувала, лікувала поранених уже в перші дні війни...

Військовий фельдшер Волошина Ганна Юліївна пройшла з прифронтовим шпиталем від Дніпра до Волги, загинула при звільненні Одеси, коли війна наближалась до кінця.

У військових лазаретах працювали наші земляки - лікарі Красний Василь Олексійович, Тригорлий Віктор Федосійович. Перший став полковником медичної служби і очолив медичну частину флотилії, другий у званні підполковника у воєнні роки працював лікарем у радянських посольствах.

Л.П.Прохорова

Любов Прохорівна Прохорова (у дівочтві Кудря) після закінчення 7 класів поступила в Одеський медичний технікум. У званні лейтенанта (військового фельдшера) пройшла фронтовий шлях від початку війни до Перемоги. Декілька разів була поранена. Її приготували хоронити. Помітили ознаки життя. Вилікували. Знову фронт... Перемога.

Семен Павлович Пойда на початку лише мріяв про професію лікаря. З нею, тією мрією, пройшов з гарматами аж

до Берліна. Вже в повоєнні роки здобув медичну освіту, став полковником.

Андрій Захарович Німенко пройшов весь фронтовий шлях санінструктором, звільняв Прагу, підбирав поранених у Манчжурії, служив у Порт-Артурі, а зв'язати себе з медициною не побажав.

Мрія Миколи Олексійовича Красного здійснилася лише після п'яти років служби у війську та шести років навчання в Одеському медінституті. Він доріс до головного лікаря Маловисківської центральної лікарні.

Час окупації – час розорення, час безправ'я і беззахисності. Жили в страху всі, медичні працівники теж.

Лікарня витримала грізні екзамени. У часи боїв на території району лікарі надавали допомогу пораненим. Особливо багато їх було, коли 223 стрілецька дивізія вела бої з ворогом біля розвилки доріг Кіровоград – Новомиргород, Мала Виска – Новомиргород. Ризикуючи життям, лікарі, медичні працівники районної лікарні надавали допомогу пораненим танкістам у січні 1944 року, коли воїни танкової групи 8 мехкорпусу вимушені були виходити з оточення, залишаючи деяких важко поранених у тилу ворога.

Не без ризику лікарі видавали юнакам, дівчатам довідки про “хворобу” і цим рятували молодь від відправлення у Німеччину.

Районна лікарня в місяці окупації працювала, надавала допомогу населенню району. Не вистачало медикаментів, бинтів, навіть йоду, але лікарі виходили з біди, із скрути не лишали окупованих без допомоги.

Із спогадів.

Зима 41-го року. Стало місто над синьою Невою мертвим містом...

Булочна відкривалася о 6-ій годині ранку, але люди приходили раніше - і кричали в темноті охриплими голосами: „Відкривай!” У магазині було людно, всі штовхалися, шуміли, а інколи стояли, як мумії, тихо, з холодним блиском в очах.

На прилавках горіли маленькі саморобні світильники „Фітюльки”.

Тіні метаються по стелі і чарівно пахне хлібом. Не тим довоєнним, бородинським, а іншим – „з вогнем та кров’ю пополам”. Вишикувалися дві черги – загальна та інша – дитяча. Діти схожі на примар. Одержать свої 125 грамів і думають, чи буде доважок. Стоять маленькі, виснажені десятирічні дідусі та бабусі і чекають, коли з-під руки продавця впаде крихітка хліба. Лизнуть пальчика, наклеїлась на нього крихта і – в рот, потім знову в дитячу чергу за наступною крихіткою. І несуть, ковтаючи слину, найдорожче – хліб, хліб блокадного міста, міста Ленінграда.

Це розповідь про дівчинку – підлітка Галину Іллівну, між дитинством і юністю якої пролягала війна.

1989 рік.

Головний лікар К.Л. Чурпій вручає нагрудний знак Чербі Г.І.

Батько пішов на фронт, на казармовому становищі. Додому відпускали до дітей лише один раз на тиждень. І живе ця 13-річна дівчинка разом зі своєю 5-річною сестричкою без дорослих. Мінняє продовольчі картки, возить воду разом з іншими дітьми з Неви, а щоб вода не розхлюпувалася, мовчки чекала, доти, поки вода не замерзне. Бігала в госпіталь доглядати поранених, працювала на заводі, - чистила патрони. А вдома доважок хліба чекала сестричка. Кріпилась Галина, спішила додому, бо прикро вмирати з хлібом у руках.

І вистояла дівчинка . Перенесла страхіття блокади.

І ось у наше місто, Малу Виску, надходить незвичайний лист:

„Шановний головний лікар! Від імені голови Василевострівської Ради народних депутатів м. Ленінграда просимо Вас в урочистій обстановці вручити нагрудний знак ЧЕРБИ ГАЛИНИ ІЛЛІВНИ, яка підлітком прийняла на себе весь тягар блокадного Ленінграду.

Голова Ради народних депутатів
І.А. Дорчин”.

Цей знак Галині Іванівні було вручено на святі „Посвячення в професію” у вересні 1989 року.

Чурпій К.Л. – головний лікар.

Маловисківська лікарня набирає сил, розширює межі обслуговування (13 березня 1944 року – 30 березня 1963 року)

Роботу лікарні відновлено зразу ж після звільнення Маловисківщини, районного центру. Власне, вона не переривала своєї роботи. У день звільнення її палати були заповнені хворими. Їх доповнили хворі солдати Радянської армії.

Районна лікарня була оточена увагою. Це дало можливість у перший рік відбудови подвоїти кількість ліжок. У 1946 році було закінчено ремонт і реконструкцію двоповерхового будинку, що розміщувався біля мосту, який перетинає залізницю, передано його поліклініці. Того ж року в цьому ж будинку на другому поверсі розмістився пологовий будинок.

Розширення районної лікарні велося за рахунок прибудови до старого корпусу та будівництва нових, невеликих за розміром приміщень.

Це дало можливість у 1957 році довести кількість ліжок до 75, а у 1961 - до 100.

Із спогадів

«Я пам'ятаю, як ми старанно закривали найменші щілини у вікнах, а потім завішували кожне вікно простирадлами, щоб зберегти тепло в палатах, яке дарувала єдина груба...»

« Як сьогодні бачу опалювача. Біля нього велика копиця дров. Він по черзі підкидає то в одну, то в другу грубу... Зими були суворі, дуже суворі. Не те що нині...»

(1944-1950 роки. Ю.В.Скічко).

Нове приміщення отримала дитяча консультація.

Активно йшло будівництво медичних установ у селах району. Споруджено 7 фельдшерсько-акушерських пунктів, наявні відремонтовано.

У 1957 році відбулося укрупнення районів. До 80% території Великовисківського району, в тому числі і село Велика Виска, були приєднані до Маловисківського району.

У 1962 році розформовано Хмельівський район. Велика частина його сіл разом з Хмельовим теж ввійшли до складу Маловисківського району.

У зв'язку з цим Великовисківська та Хмельівська лікарні втратили статус районних. Перша стала дільничною, друга – номерною районною лікарнею.

Маловисківська лікарня значно розширила межі свого впливу і з березня 1963 року одержала назву Маловисківська центральна районна лікарня. Їй були підпорядковані чотири дільничні лікарні:

Великовисківська на 50 ліжок,
Плетеноташлицька на 50 ліжок,
Злинська на 35 ліжок,
Якимівська на 25 ліжок та
Хмельівська номерна районна лікарня на 100 ліжок.

У районі діяли 24 фельдшерсько-акушерські пункти:
Мар'янівський (2 медпрацівники: фельдшер, акушерка),
Ленінський (1 медпрацівник),
Олексіївський (1 медпрацівник),
Паліївський (1 медпрацівник),
Лутківський (1 медпрацівник),
Мануйлівський (2 медпрацівники),
Краснопільський (1 медпрацівник),
Лозуватський (2 медпрацівники),
Диминський (2 медпрацівники),
Розсохуватський (2 медпрацівники),
Комсомольський (1 медпрацівник),
Ульяновський (1 медпрацівник),
Первомайський (2 медпрацівники),
Оникіївський – (2 медпрацівники),
Олександрійський (2 медпрацівники),
Леніно-Ульянівський (1 медпрацівник),
Прохорово-Балківський (1 медпрацівник),

Копанський (1 медпрацівник),
Кіровський (1 медпрацівник),
Березівський (2 медпрацівники),
Дорофіївський (1 медпрацівник),
Новогригорівський (1 медпрацівник),
Новопавлівський (1 медпрацівник),
на хуторі Шевченка (1 медпрацівник).

У м. Малій Висці діяли медичні пункти при цукрозаводі, міжгосподарській будівельній організації, заводі сухого молока, СШ№3.

Медичний пункт у селі Мануйлівка, побудований у 1972 році.

У ці роки, маємо на увазі 1944 -1962 роки, головними лікарями працювали:

Карпенко Микола Федорович

Очоловав лікарню з 1948 по 1951 рік. Він змінив на цьому посту Івана Івановича Сісмєєва, лікаря який трудився на посаді головного з 1925 року і вписав одну із найяскравіших сторінок в історію медичного обслуговування Маловисківщини.

Нелегка ноша дісталася М.Ф. Карпенку - очолювати лікарню у роки відбудови, роки підняття країни з руїн. Микола Федорович багато зробив для зміцнення матеріальної бази лікарні, покращення її медико - оздоровчої діяльності.

Куценко Сергій Арсентійович

Лікар-хірург. Займав посаду головного лікаря районної лікарні з 1951 по 1957 рік. Як керівник і хірург користувався високим авторитетом і повагою. За роки його праці кількість лікарів зросла з 6 до 19.

Олександрук Валентина Никонівна

Лікар-терапевт. З 1957 року по 1961 рік - головний лікар районної лікарні. Зразковий спеціаліст, Людина активної діяльності, високого інтелекту.

У роки її керівництва за рахунок добудови і розширення приміщення лікарні збільшилась кількість ліжок до 75. Колектив лікарів поповнився молодими кадрами – прибули Мусіяка Борис Охрімович, Красний Микола Олексійович, Пластамак Іван Олександрович, пройшли становлення Архипенко Олена Іванівна, Місєвська Ніна Петрівна.

Цимбровський Леонід Михайлович

Закінчив Одеський медичний інститут. Перші роки працював у Молдавії. Пізніше лікарем-психіатром у Маловисківській центральній районній лікарні.

З 1965 по 1969 рік був головним лікарем. Багато зусиль віддів, щоб розпочати будівництво ЦРЛ і успішно його продовжувати.

Маловисківська районна лікарня. Праворуч – добудова.

Центральна районна лікарня (1963-1979 роки)

Маловисківська районна лікарня 30 березня 1963 року одержує назву центральної. Одночасно ліквідовується районний відділ охорони здоров'я. На головного лікаря центральної районної лікарні покладаються нові обов'язки – здійснювати керівництво охороною здоров'я в районі, відповідати за підбір і розстановку кадрів, за матеріальне забезпечення лікарень, фельдшерсько-акушерських пунктів.

1963-1979 роки можна назвати роками будівництва медичних установ, роками зміцнення матеріальної бази, роками укомплектування лікарень висококваліфікованими кадрами. Дуже багато зусиль у будівництві сучасної Маловисківської ЦРЛ доклали Г.С. Ружин і В.В. Гуля.

Г.С.Ружин народився 20.04.1930 року в с. Леніно-Ульянівка Маловисківського району. Закінчив Розсохуватську середню школу в 1949 році. З 1950 до 1953 року служив у Радянській армії. Після армії був обраний секретарем райкому

Г.С. Ружин

комсомолу, потім головою колгоспу ім. Х-річчя Жовтня в с.Злинка. Працюючи головою колгоспу, заочно закінчив Одеський сільсько-господарський інститут. З 1965 року начальник колгоспно-радгоспного виробничого управління. У 1972 році обирається головою Маловисківського райвиконкому, а у 1983 році першим секретарем Маловисківського райкому партії, де працював до виходу на пенсію в 1990 році.

Протягом п'ятнадцяти років побудовано Хмельівську районну лікарню. У районному центрі розпочато і доведено майже до завершення будівництво лікувального комплексу на 240 ліжок, введено

1976 рік. Заступник головного лікаря В.А. Куценко(праворуч).

*1986 рік. Лікарі центральної районної лікарні: Драна Р.П.,
Архипенко Л.І., Мусяка Б.Є., Первіненко М.І.*

в дію поліклініку на 500 відвідувань, здано в експлуатацію приміщення районної аптеки, будинок для лікарів на 40 квартир. Будувалися і вводилися в дію фельдшерсько-акушерські пункти і колгоспні пологові будинки.

Це були роки оснащення лікувальних установ сучасною діагностичною і лікувальною апаратурою, роки становлення великої сім'ї молодих спеціалістів, які через короткий час будуть здатні працювати в нових умовах, використовувати сучасну діагностичну і лікувальну апаратуру.

У 1975 році в медичних установах району працювали 54 лікарів, 352 медпрацівника з середньою медичною освітою. У 1960 році їх було майже у двічі менше (відповідно – 37 і 171).

У 1977 році в лікарнях трудилися 73 лікарів.

Станом на 1 січня 1978 року в медичну мережу району входили:

- Центральна районна лікарня на 135 ліжок;
- Пологові будинки на 65 ліжок;
- Хмелівська районна лікарня на 100 ліжок;
- Великовисківська дільнична лікарня на 50 ліжок;
- Плетеноташлицька дільнична лікарня на 25 ліжок;
- Злинська дільнична лікарня на 35 ліжок;
- Смолінська лікарська амбулаторія;
- Лікувальний пункт цукрозаводу;
- 41 медичний пункт ;
- Сім колгоспних пологових будинків.

Центральна районна лікарня мала відділення:

- хірургічне на 60 ліжок;
- терапевтичне на 60 ліжок ;
- неврологічне на 40 ліжок;
- дитяче на 40 ліжок;
- інфекційне на 40 ліжок;
- акушерсько-гінекологічне на 60 ліжок.

У ці роки головними лікарями були:

Красний Микола Олексійович

М.О.Красний

У 1957 році закінчив Одеський медичний інститут. Працював терапевтом у Плетеноташлицькій дільничній лікарні. У 1958 році після закінчення курсів займає посаду заступника головного лікаря Маловисківської районної лікарні та за сумісництвом лікаря-окуліста. З 1961 року – головний лікар, з 1965 – за станом здоров'я повертається на попередню посаду. У 1969-1976 роках – головний лікар. У 1976 -1994 роках лікар – інфекціоніст, заступник головного лікаря.

М.О.Красний очолював Маловисківську центральну районну лікарню одинадцять років. Це був складний і досить нелегкий період – у перевантаженому „земському” приміщенні потрібно було збільшувати кількість лікарняних ліжок, систематично вирішувати проблеми, що виникають на будівельному майданчику, керувати великим колективом лікарні, проявляти турботу про дільничні лікарні, фельдшерсько – акушерські пункти. Микола Олексійович встигав скрізь, залишаючись лікарем високої кваліфікації.

Іванов Микола Олександрович

М.О. Іванов

Народився у с. Водяне Новоукраїнського району. Після закінчення середньої школи служив у Радянській армії. У 1971 році закінчив Одеський медінститут і протягом п'яти років працював хірургом у Долинській лікарні. З 1976 року – головний лікар Маловисківської центральної районної лікарні. Організаторські здібності Микола Олександрович проявив при введенні в дію теперішнього лікарняного комплексу.

У зв'язку з погіршенням стану здоров'я переведений на посаду заступника головного лікаря, а потім хірурга. Мав першу кваліфікаційну категорію як організатор охорони здоров'я і як хірург. Раптово помер у 1999 році, залишивши про себе добру пам'ять і як лікар, і як керівник.

Із спогадів

Лікарня, яка функціонувала у приміщенні, яке було побудоване ще при земстві, не задовольняла нікого. Приміщення старе, не пристосоване, тісне. Надання медичної допомоги на неналежаному рівні із-за слабкої матеріально-технічної бази. Було вирішено збудувати нову сучасну лікарню, але коштів у державі не було. У районі, при підтримці першого секретаря Маловисківського райкому партії Володимира Васильовича Гулі і голови райвиконкому Миколи Никифоровича Чередниченка, створюється рада колгоспів і бухгалтерів, яку очолив Чабан Григорій Тимофійович, голова колгоспу імені XVII партконференції с.Мануйлівки. Проти будівництва виступили голови колгоспів і бухгалтери с.Велика Виска, с.Злинка Хмельівський куш. Їх влаштовував рівень надання медичної допомоги на місці, а вся складна патологія направлялася за межі району. Це був один з фактів недалекоглядності. Але будівництво все рівно розпочали в 1963 році за рахунок господарств. Реальні гроші в господарствах з'явилися у 1965 році, коли на березневому Пленумі ЦК КПРС було прийняте рішення про підвищення закупівельних цін на продукцію рослинництва і тваринництва. Деякі господарства на своїх рахунках мали до мільйона карбованців.

У 1966 році відбулося засідання бюро Маловисківського райкому партії. Проведено аналіз стану будівництва лікарні і було зроблено висновок, що будівництво іде низькими темпами. Потрібно укріпити керівництво ради. Раду очолив Ружин Григорій Сергійович – начальник колгоспно-радгоспного виробничого управління сільського

господарства. Бюро прийняло рішення, що потрібно будувати, а гроші будемо шукати. Рекомендовано залучати кошти всіх організацій розташованих у районі і активно продовжити будівництво. Кожна організація вносила свою частку в залежності від економічного стану господарства і наявних грошей.

Будівництво лікарняного комплексу вела Новомир-городська ПМК. Грошей було недостатньо, так як у план будівництва даний об'єкт рішенням облвиконкому введений не був. Знову бюро райкому приймає волевоє рішення зобов'язати Маловисківський міжколгоспбуд продовжити розпочате будівництво. Будівництво продовжувалося.

У 1967 році при сприянні уродженки м.Мала Виска Чабаненко Євгенії Михайлівни будівництво Маловисківської ЦРЛ було введено в план рішенням облвиконкому. У цьому ж році на бюро в порядку нагляду повторно заслухано голову ради Ружина Г.С. про хід залучення коштів і хід будівництва. Було вказано Г.С. Ружину на низькі темпи будівництва і зобов'язало активізувати роботу.

Починаючи з 1968 року на будівництво лікарні були виділені державні кошти і робота по будівництву активізувалася. Однак труднощів було багато. Невистачадо будівельних матеріалів, особливо лісу, транспорту. Тому районні організації допомагали транспортом, лісом, пиломатеріалами.

Багато труднощів виникло при проведенні сантехнічних, штукатурних, облицювальних і оздоблювальних робіт. У субпідрядників недостатньо було груб, облицювальної плитки, кранів, активну допомогу в їх постачанні надавали спиртовий завод – директор Романюков Микола Васильович, цукровий завод – директор Петренко Георгій Іванович, маслозавод – директор Шаповалов Федір Іванович, районна сільгосптехніка -директор Тасенко Олексій Федорович.

За якістю будівництва проводився технічний нагляд по лінії відповідних служб. Але і медичні працівники не стояли осторонь. Л.Г.Тінчуріна, яка на той час працювала замісником головного лікаря по лікувальній частині, не

пропускала навіть найменшої недоробки будівельників. Особливо була прискіплива до проведення сантехнічних і оздоблювальних робіт.

Велика робота проводилася по очищенню території будвельного майданчика від будівельного сміття всіма організаціями районного центру.

Поряд із закінченням будівництва проводилося закупівля медичної апаратури і обладнання. Головні лікарі М.О.Красний і М.О.Іванов доклали чималих зусиль, щоб лікарня була належно укомплектована.

Територія лікарні активно озеленювалась. У цьому плані дуже багато зробив головний лікар К.Л.Чурпій. Це з його ініціативи садилися голубі ялинки, берези, лини. Кожен рік висаджувалося більше 50 дерев. І на сьогодні територія лікарні трошки нагадує парк.

Активну роботу в радах різного рівня приймали головні лікарі Олександр В.Н., Красний М.О., Чурпій К.Л.

Немарна праця вкладена колективом і всіма людьми, які працювали на спорудженні лікарні. Коли згадати умови, які були в старій лікарні і сьогоднішні можливості фахівців, які працювали тоді і зараз, то порівнювати ні з чим.

Я приємно вражений, що люди в лікарню звертаються за допомогою не лише з нашого району, а й з інших районів і територій. Це велика заслуга лікарів, всього колективу медичних працівників, головного лікаря, заслуженого лікаря України, кандидата медичних наук КЛ.Чурпія. Ідея будівництва і праця людей, які будували була не марна.

*Г.С.Ружин, бувший голова
Маловисківського райвиконкому,
перший секретар Маловисківського
райкому КППС.*

Роки росту, роки піднесення, роки боротьби з труднощами (1979-2005 роки)

Перший камінь на будові Маловисківської центральної районної лікарні, що мала назву лікарняний комплекс, тобто фундамент Маловисківської центральної районної лікарні закладено у 1963 році. Поліклініка одержала своє приміщення у 1975 році.

Цього ж року завершено будівництво приміщень для інфекційного відділення.

Завершено будівництво комплексу в 1979 році. Для медичного персоналу Маловисківської центральної лікарні це був початок нового періоду життя.

Лікарня розрахована на 300 ліжок:

- терапевтичне відділення мало 60 ліжок;
- хірургічне - 60 ліжок;
- неврологічне - 40 ліжок;
- дитяче - 40 ліжок;
- інфекційне - 40 ліжок;
- акушерсько-гінекологічне - 60 ліжок.

Пізніше поряд з лікарнею споруджено нове приміщення, в якому розмістилася станція переливання крові, яка є дублером обласної станції.

Центральна районна лікарня одержала не лише приміщення, а й сучасне обладнання. Вперше за майже сто років свого існування всі підрозділи медичні служби сконцентровані, розмістились на одному майданчику, поряд – центральна аптека, розміщена на протилежному боці вулиці.

Лікарня викликала захоплення і гордість не лише у медичних працівників, але і в жителів Малої Виски. Злагоджено працювали всі відділення лікарні і служби, кабінети поліклініки, лабораторія.

Лікарня визнана однією з кращих в області. Головним лікарем був Микола Олександрович Іванов (до 1981 року), з 1981 року ЦРЛ очолює Чурпій Костянтин Леонідович.

Лікарня має добре обладнану лабораторію, оснащена діагностичною ендоскопічною апаратурою, сучасним рентгенівським апаратом, чотири УЗІ апарати. Вони дозволяють діагностувати вроджені вади плода, захворювання щитовидної залози, печінки, підшлункової залози, нирок. Апарат УЗГ, що розміщується в пологовому відділенні (чого немає в жодній іншій ЦРЛ області), дає можливість діагностувати патологію плода, передлягаючи його частину. Це дуже важливо для прогнозу пологів (як для матері, так і для дитини).

Сучасний рентгенапарат дозволяє зменшити дозу іонізуючого опромінювання, проводити, крім простого рентгенологічного дослідження, томографію внутрішніх органів.

В оснащенні лікарні велику допомогу надає депутат Верховної Ради України Олександр Миколайович Біловол. Завдяки йому крім оснащення ЦРЛ, всі сільські лікарські дільниці оснащені транспортом підвищеної прохідності.

2003 рік. Депутат ВР України Біловол О.М. вручає новий рентгенівський апарат.

У 2005 році придбано сучасний апарат імуноферментного аналізу, і зауважимо, що такого також немає в інших районах області.

Маючи сучасне оснащення, клінічна лабораторія має змогу проводити діагностику захворювань на сучасному рівні, в ранній стадії захворювання.

В останні роки значно збільшились оперативні втручання – як кількісно, так і якісно.

Операції на шлунку, печінці, жовчному міхурі, жовчних протоках, підшлунковій залозі, товстому кишечнику, органах малого тазу – далеко не повний перелік.

Розширився діапазон обстежень. У лікарні працювали кілька шкіл передового досвіду.

*2005 рік. Адміністрація лікарні. Зліва направо: Васильченко Т.В.,
Боюк В.М., Дорога Г.П., Тінчуріна Л.Г., Чурпій К.Л.,
Жирна Л.Г., Тарасов В.А.*

Лікарня оснастилась комп'ютерами, розпочато будівництво терапевтичного корпусу. На повну силу запрацював новий господарський механізм, що стало прогресивним в організації оплати праці працівників.

Покращилася трудова дисципліна, змінилося ставлення медичного персоналу до праці.

Нинішній головний лікар К.Л. Чурпій закінчив Івано-Франківський медичний інститут, пройшов інтернатуру з хірургії в четвертій лікарні м. Кіровограда. З 1973 року був головним лікарем Перегонівської дільничної лікарні Голованівського району Кіровоградської області. У 1977 році переведений на посаду головного лікаря Хмелівської районної лікарні, у 1981 році очолив Маловисківську центральну районну лікарню.

Працюючи головним лікарем, суміщає роботу хірурга в стаціонарі. Він є автором більше 35 наукових праць та 4-х рацпропозицій, має патент на винахід.

Як провідний хірург району, К.Л. Чурпій виконує досить складні операції в планових і ургентних хворих: при захворюваннях шлунка, органів гепатобіліарної зони та інших органів черевної порожнини, при травмах, захворюваннях опорно – рухомого апарату, судин та іншій патології.

Під його керівництвом на базі хірургічного відділення проводиться підготовка лікарів – інтернів з хірургії, практичні заняття з середніми медичними працівниками в час проходження практики.

К.Л. Чурпій постійно проводить роз'яснювальну роботу серед населення з профілактики запущених випадків у хворих з гострою хірургічною патологією. Багато уваги приділяє громадській роботі, відновленню національної духовності, користується авторитетом та повагою серед працівників лікарні і населення

К.Л. Чурпій

району. Постійно працює над підвищенням своєї кваліфікації. Ще з студентських років займається науковою роботою. Бере участь у роботі конференцій, з'їздів хірургів України, де виступав з доповідями. Його вміння, участь у науковій роботі та наукових конференціях хірургів України має значний вплив на атмосферу в колективі: збільшилась кількість творчо працюючих лікарів, виникла своєрідна школа, з'явилися послідовники.

За значний внесок у розвиток охорони здоров'я Кіровоградської області нагороджений медаллю М.І. Пирогова, орденом «Знак Пошани», значком «Відмінник охорони здоров'я». У 1990 році йому присвоєно почесне звання Заслужений лікар України.

У 2001 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «хірургія» і отримав звання кандидат медичних наук.

Сучасний стан медичного обслуговування населення Маловисківського району (порівняльна таблиця)

	1975 рік	1978 рік	1980 рік	1991 рік	2000 рік	2004 рік
Населення всього, тис	62,0	60,3	57,4	56,9	54,9	48,6
Міське			24,0	25,7	26,7	21,2
Сільське			34,4	31,2	29,3	27,4
Діти, тис	12,3		12,0	9,7	7,8	6,9
Народжуваність, ‰	13,6			11,4	7,7	8,5
Смертність, ‰	11,8			16,8	16,4	17,6
Природ. приріст	1,8			-5,4	-8,7	-9,1
Дитяча смертність, ‰	17,6			13,0	7,13	0
Кількість ліжок по району	390	425		560	270	230
ЦРЛ	100-ЦРЛ 30-родом	100-ЦРЛ 30-родом		315	240	210
Діагностичні пікарні	260	260		245	30	20
Кількість лікарів на 10 тис. населення	11,9	14,6	16,8	17,1	18,0	18,9
Хірурги				0,7	1,3	1,02
Терапевти				2,1	2,2	2,3
Акушер-гінекологи				0,5	1,1	1,02
Педіатри				1,4	1,3	1,4
Кількість середнього медичного персоналу на 10 тис. населення	59,5	63,0	63,9	73,4	73,2	72,2

Тінчуріна Л.Г.

Тінчуріна Лена Григорівна

Народилася у с. Бирзулове Новомиргородського району. Дитинство, юність провела у м. Горлівці Донецької області. Після закінчення середньої школи два роки працювала в реєстратурі Горлівської міської лікарні. Після закінчення інституту працює лікарем акушером, завідуючою жіночою консультацією.

У серпні 1978 року переїжджає з сім'єю в Малу Виску і працює акушер-гінекологом, з березня 1979 року – заступником головного лікаря з лікувальної роботи Маловисківської центральної районної лікарні. З 1977 року має першу кваліфікаційну категорію як акушер-гінеколог, вищу – з організації охорони здоров'я і соціальної гігієни. Нагороджена знаком „Відмінник охорони здоров'я”.

У 2001 році визнана людиною року Маловисківського району. Лена Григорівна – лікар за покликанням, відмінний хірург, яка у найскладніших випадках не боїться брати в руки скальпель. Її мудрість і вміння продовжили життя, вернули здоров'я сотням жінок. Хворі ідуть на операційний стіл сміливо, з надією, коли їм говорять: «Ваш хірург – Лена Григорівна Тінчуріна».

Відділення стаціонару лікарні

ХІРУРГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Хірургічне відділення існує і діє з часу відкриття лікарні в містечку Мала Виска.

Маловисківська земська лікарня мала всього дві палати. В одній з них перебували хворі, які проходили післяопераційне лікування, або ті, яких готували до операції. Кількість палат, які обслуговували лікарі, медпрацівники хірургічного відділення, з часом збільшувалась, але не перевищувала двох.

Характерне і таке – головними лікарями, як правило, призначали хірургів. До 1946 року в штаті лікарні був лише один лікар – хірург. Тож головні лікарі є і першими завідувачами хірургічних відділень: лікар Бірман (1885-1892р.), лікарі І.А.Юцевич (1892-1905р.), І.Ф.Кміта (1905-1910р.), М.М.Хойриш (1910-1920р.), З.Л.Добровіцький (1920-1925р.), І.І.Сісмеев (1925-1948р.), М.Ф.Карпенко (1948-1951р.), В.А.Куценко (1951-1957р.).

1973 рік. Хірургічне відділення.

Зліва направо: А.О.Кудря, Н.В. Арланова, Л.Т.Кузовенко, М.І. Горбулінська, К.М. Дорохтей, М.О. Дібров, О.О.Лойтра, Ю.Ф. Мартинюк, Г.Г.Козачинська, М.М. Василега, В.А. Колинченко.

2005 рік. Хірургічне відділення.

Зліва направо: I ряд: Науменко Н.А., Сиплива С.М., Гапченко Н.О., Жадан Л.М., Онойко А.М.; II ряд: Сорокіна Т.М., Кудря А.О., Доніч С.М., Дорохтей К.М., Бачинський В.В., Манько В.А., Кудрявцева А.І., Родная О.П., Василенко О.М., Назаренко Л.В.; III ряд: Нетреба В.М., Безух О.М., Плахута О.Д., Зовва В.Г., Овечко В.І., Гонець .В., Канівська В.Й., Смишляк К.К.

У 1957 році хірургічне відділення мало 30 ліжок. Цього ж року прибули молоді лікарі-хірурги Мусіяка Борис Єфремович і Пластамак Іван Олександрович.

Тоді ж відділення очолив випускник Одеського медичного інституту Борис Єфремович Мусіяка, який швидко опанував навичками операційного втручання, здобув авторитет умілого хірурга і організатора. Він очолював відділення до 1996 року.

Лікарями-хірургами у відділенні працювали:

Куценко Володимир Андрійович;

Дібров Микола Олександрович;

Багинський Василь Володимирович;

Іванов Микола Олександрович.

Травматологами:

Павленко Олександр Антонович

Таран Сергій Миколайович.

Лор:

Мікель Михайло Борисович;

Дубонос Анатолій Кирилович.

Уролог:

Лавренів Олександр Федорович.

Медсестри:

Кузовенко Любов Тимофіївна;

Кудря Анастасія Миколаївна;

Кравченко Ганна Андріївна;

Картунова Раїса Петрівна;

Новікова Віра Іванівна;

Кудря Антоніна Олександрівна.

ОПЕРАЦІЙНЕ ВІДДІЛЕННЯ

У 1957 році було добудовано приміщення хірургічного відділення на 30 ліжок. Працювали 2 хірурги – Мусіяка Б.Є., Пластамак І.О., операційна сестра Красна М.Г., наркотизатор Кавун А.Т., санітарка Волошина Г.М.

Складних оперативних втручань не проводилось із-за відсутності необхідних умов.

У 1979 році лікарню переведено в типові чотириповерхові новозбудовані приміщення, де операційний блок розміщений на II поверсі в окремому ізолюваному приміщенні. Операційний блок забезпечений всім необхідним устаткуванням, апаратурою, інструментарієм. Колектив поповнився новими кадрами. Прийшли на роботу молоді хірурги: Дібров М.О., Павленко О.А., Лавренів О.Ф.; операційні сестри: Ненадович Л.М., Заугольнова І.С.; анестезисти: Сидоренко Н.В., Ненадович В.Г., Авраменко О.І., Максименко Т.Ф.

З приходом нового головного лікаря К.Л. Чурпія сталося багато значних прогресивних змін як у лікарні, так і в операційному відділенні. Значно розширився обсяг складних оперативних втручань: резекція шлунку, холецистектомія, ваготомія, венектомія, резекція кишківника, кесарів розтин, надпихове відтинання матки, екстирпація матки, операції на підшлунковій залозі.

Надається невідкладна хірургічна допомога при різних травмах черевної і грудної порожнини, що потребує високої кваліфікації хірургів та медпрацівників середньої ланки.

У колективі оперблоку працюють відповідальні, досвідчені працівники, операційні сестри:

	Семешко Світлана Валентинівна; Ненадович Лариса Миколаївна; Шостак Світлана Вікторівна; Тютюненко Тетяна Миколаївна; Оковита Оксана Василівна.
Анестезисти:	Ненадович Володимир Григорович; Ткаченко Валерій Володимирович; Максименко Тамара Федорівна; Сидоренко Надія Володимирівна; Недіна Світлана Анатолівна.
Санітарки:	Голованова Олександра Юріївна; Брехунець Ліда Миколаївна; Мазур Тетяна Василівна; Козачинська Світлана Василівна; Клименко Оксана Олексіївна.

До 2005 року роботу операційного блоку очолював лікар – анестезіолог Мельниченко М.А. З 2005 року керують роботою операційного блоку лікар-анестезіолог Мащенко Андрій Валерійович та старша операційна сестра Кузовенко Любов Тимофіївна.

Кузовенко Л.Т.

Кузовенко Любов Тимофіївна закінчила однорічні курси медсестер (1957р.), у 1967 році – Кіровоградське медичне училище. З 1957 року – медсестра, маніпуляційна медсестра, старша операційна медсестра. Проявляє виключну старанність у роботі, має добру теоретичну і практичну підготовку. Систематично передає свої знання молодим фахівцям. Заслужений працівник охорони здоров'я України.

Молодшими медсестрами працювали Мартинова Раїса Григорівна, Колісниченко Валентина Архипівна, Царенко Килина Василівна, Горбулінська Марія Іванівна, Голованова Олександра Юрійвна.

Анестезіологами – Виноградова Лідія Михайлівна. Омельченко Анатолій Миколайович, Нестройний Олексій Іванович, Дмитрієв Олександр Аркадійович, Бойчук Григорій Іванович, Мельниченко Микола Арсентійович, Мотора Юрій Олексійович, Зазимко Сергій Олександрович, Мащенко Андрій Валерійович.

Анестезистами – Кавун Ганна Тихонівна, Дорохтей Катерина Матвіївна, Сидоренко Надія Володимирівна, Авраменко Олексій Степанович, Ненадович Володимир Григорович, Максименко Тамара Федорівна, Ткаченко Валерій Володимирович, Товстоган Анатолій Миколайович, Кожевникова Галина Павлівна, Недіна Світлана Анатоліївна, Біляєнко Ольга Вікторівна.

Історія лікарні – історія великого трудового колективу. У нього входять їздові, водії, двірники, кочегари і ті, чия праця найтяжча, вимагає чуйності, високого рівня якості, – санітарки.

2005 рік. Медпрацівники операційного відділення.

Про одну з них – слово:

Мартінова Раїса Григорівна працювала санітаркою в хірургічному відділенні ще з 60-х років. 35 ліжок – 5 палат, відсутність централізованого опалення та водопостачання.

Р.Г. Мартінова

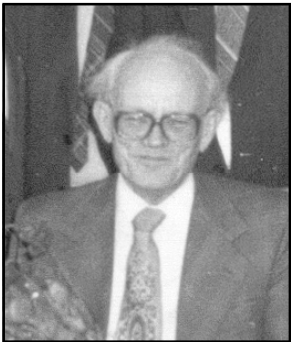
Треба й грубу розтопити, наносити з криниці води, прийняти з-під лежачих хворих судно, винести в надвірний туалет (у приміщенні відділення туалету не було).

Раїса Григорівна, крім своїх обов'язків, ще й була першим помічником медичних сестер. У деяких випадках могла навіть замінити їх. Тож, коли перейшли у нову лікарню, Раїсу Григорівну рекомендували сестрою-господаркою хірургічного відділення, як найбільш старанну і вдумливу.

Більш 40 років - санітаркою. Явище рідкісне. Доземний уклін таким. Всім, хто виконував нелегкі обов'язки протягом 120 років.

Мусіяка Борис Єфремович

Мусіяка Борис Єфремович народився 1 березня 1927 року в с. Велика Виска. З 1945 по 1951 роки служив у Радянській Армії. Середню освіту здобував у школі робітничої молоді (м.Мала Виска).

Мусіяка Б.Є.

У 1957 році закінчив Одеський медичний інститут з відзнакою.

Отримав призначення в Мало-висківську районну лікарню.

З першого року праці молодий хірург проявив себе добрим діагностом і неабияким спеціалістом. Здобув авторитет і славу як умілий і

талановитий хірург.

Нагороджений орденом Трудового Червоного прапора, багатьма медалями, знаком “Відмінник охорони здоров'я”, грамотами.

Бровченко Віра Іванівна

Народилася 8 січня 1946 року в м. Мелітополі. Закінчила

В.І.Бровченко

Мелітопольське медичне училище. З 1965 року – медсестра хірургічного відділення районної лікарні (Мелітополь).

У 1968 році переїхала на постійне проживання в Малу Виску. 1968-1972 роки – медсестра хірургічного відділення, 1972-1975 роки – фельдшер методичного кабінету, з 1975 року – медсестра хірургічного кабінету поліклініки.

Із спогадів

“Коли я зайшла в операційну, то там уже лежав молодий чоловік. Діагноз: перфоративна виразка шлунку. Ми всі чекали. Я з виглядом великого знавця приступила до дачі масочного наркозу. Теорію я знала добре, але навіть на чотирьохмісячних курсах на практиці цю процедуру не демонстрували (лікарі обласної лікарні проводили наркоз ендотрахеально).

Оперуючими лікарями були І.О.Пластамак, В.А.Куценко.

Коли хірурги звернулись до мене, чи можна розпочинати операцію, я оглянула хворого, відповіла, що вже пора.

В.А.Куценко мав звичку перед початком операції відкрити і оглянути обличчя хворого. Оглянувши, хірург викрикнув: “Як розпочинати? Хворий посинів!” Операції не розпочинали. Я відновила нормальне дихання хворого. Всі ми стали чекати анестезіолога з обласної лікарні.

Операція закінчилася о 3-й годині ночі. Пройшла успішно. Я все робила правильно. Хворий посинів тому, що я не досить міцно тримала щелепу.

Я заснула в ту ніч лише перед ранком”.

(К.М. Дорохтей, медсестра хірургічного відділення).

ПОЛОГОВИЙ БУДИНОК

У штатний розпис медичних працівників земської дільничної лікарні обов'язково входила акушерка. Обов'язком акушерки було ведення роз'яснювально-просвітницької роботи серед жіночого населення, приймати пологи у породіллі вдома.

Акушерка мала прийомні дні, в які вагітна жінка мала можливість отримати консультацію.

Є.А. Горбова

У 1900-1910 році акушеркою була Горбова Євдокія Андріївна.

Перший пологовий будинок був відкритий у 1938 році. Він розміщувався у приміщенні лікарні цукрового заводу. До 1941 року посади головних лікарів займали: Вірник Самуїл Мусійович, Шильман Раїса Лазарівна, Лукашенко Анастасія Іванівна.

Лікарем-гінекологом була Нінова Марія Петрівна. У штаті були дві акушерки – Куниця Любов Єрміївна, Куделя Поліна Федорівна.

З 1946 року пологовий будинок займав другий поверх приміщення поліклініки, перебував у ньому аж до 1978 року.

Головними лікарями в ці роки були: Лукашенко Анастасія Іванівна, Харитончик Емма Володимирівна, Первіненко Марія Іванівна.

У 1978 році пологовий будинок тимчасово зайняв новозбудоване двоповерхове приміщення, яке призначалося для інфекційного відділення.

Цього ж року пройшла реорганізація – пологовий будинок припиняє свою діяльність і в подальшому функціонує як акушерсько – гінекологічне відділення в складі центральної районної лікарні.

У 1979 році акушерсько-гінекологічне відділення на 50

ліжок (20 пологових і 30 гінекологічних) зайняло місце, передбачене йому проектом: третій поверх головного корпусу лікарні.

Відділення було належно укомплектоване діагностичною та лікувальною апаратурою, мало всі умови для лікування жінок та прийняття пологів.

М.І. Первіненко

З 1975 по 1987 рік завідуючою акушерсько-гінекологічним відділенням була Первіненко Марія Іванівна. Під її керівництвом сформувався діяльний, працездатний колектив. У пологовому будинку в наступні роки працювали лікарі: Іванова Агафія Іванівна, Хороз-Макаренко Катерина Анатоліївна, Караман Людмила Іванівна, Тінчуріна Лена Григорівна, Бойчук Григорій Іванович, Середя Валерій Петрович, акушерки: Куделя Поліна Федорівна, Катана Клавдія Костянтинівна, Кононова Анна Арсентіївна, Іщенко Валентина Дмитрівна, Волошенкова Галина Йосипівна, Кудря Раїса Семенівна, Підгорна Любов Миколаївна, Аврунова Євгенія Григорівна, Щербина Ніна Григорівна (з 1979 року старша акушерка), медичні сестри палати новонароджених Слуцька Олена Павлівна, Мельник Антоніна Миколаївна, Селіванова Любов Володимирівна, Кудря Ася Борисівна, Волошина Ліда Василівна (старша медична сестра), Гончарова Марія Захарівна, Кісельова Людмила Олексіївна, Олефіренко Людмила Марківна, Топчій Ніна Григорівна (з 1987 року – старша медична сестра).

З теплотою і вдячністю відділення згадує своїх двох Нін – Щербину і Топчій, які дуже багато уваги приділяли навчанню та організації дозвілля свого колективу.

З 1987 року відділення очолює Середя Валерій Петрович.

Колективом лікарів повсякденно впроваджувались нові технології в лікуванні, обстеженні хворих. Одним із перших

1987 рік. Медичні працівники акушерсько-гінекологічного відділення.

колектив акушерсько-гінекологічного відділення перейшов на нову методику роботи – НГМ (новий господарчий механізм), що дало можливість значно поліпшити ефективність роботи лікарів, середнього і молодшого медичного персоналу.

Успіх, авторитет відділення створювали і примножують лікарі: Тінчуріна Лена Григорівна, Чурпій Ольга Іванівна, Манько Світлана Володимирівна, Бровченко Анна Василівна, Ткаченко Олександр Анатолійович.

О.М. Орлик

Сьогодні неможливо уявити відділення без лікаря-неонатолога. Першою була Берестова Наталя Миколаївна, її змінила і до сьогодні працює Орлик Ольга МIRONІВНА.

У відділенні працює згуртований колектив акушерок: Кірілова Валентина Іванівна, яка з 2002 року є старшою

акушеркою акушерсько-гінекологічного відділення, Біляченко Наталя Миколаївна, Бішінтєєва Людмила Миколаївна.

З 1986 року в палаті новонароджених працюють: Сокурєнко Людмила Григорівна, Тільнова Павліна Георгіївна, Сікун Таїсія Михайлівна.

Медичні сестри гінекологічного відділення Науменко Валентина Василівна, Биковщенко Ірина Валентинівна, Середенко Яна Василівна, Гуцал Тетяна Віталіївна відзначаються своїм професіоналізмом, добротою, завжди готові прийти на допомогу хворим, розділити їхній біль.

Особливо добре слово хочеться сказати про молодших медичних працівників, які довгий час працювали у відділенні, – Кебухова Галина Олександрівна, Криштопа Євгенія, Нечитайло Ганна Іванівна, Шведенко Валентина Афанасіївна, Санчалова Олена Семенівна, Маслова Марія Юріївна, Обєдина Галина Петрівна.

О.І. Чурпий

Чурпий Ольга Іванівна

У 1972 році закінчила Івано-Франківський медичний інститут, працювала акушер-гінекологом у Перегонівській дільничній лікарні Голованіського району. У 1977 році переведена акушер-гінекологом до Хмельівської районної лікарні Маловисківського району. З 1991 року працює в

2005 рік. Медичні працівники акушерсько-гінекологічного відділення.

акушерсько-гінекологічному відділенні Маловисківської ЦРЛ. Має першу кваліфікаційну категорію, володіє всіма необхідними навиками і оперативними втручаннями для надання медичної допомоги жінкам. Неодноразово заохочувалася адміністрацією ЦРЛ, нагороджена грамотою МОЗ України.

В останні роки лікарями працювали: Первіненко Марія Іванівна, Іванова Агафія Іванівна, Хороз–Макаренко Катерина Анатоліївна, Караман Людмила Іванівна, Бойчук Григорій Іванович, Манько Світлана Володимирівна, Бровченко Анна Василівна, Ткаченко Олександр Анатолійович; неонатолог – Орлик Ольга Миронівна.

Акушерки відділення: Куделя Поліна Федорівна, Дейкун Марія Степанівна, Мельник Антоніна Миколаївна, Кудря Ася Борисівна, Щербина Ніна Григорівна, Орлик Марія Іванівна.

Медичні сестри відділення: Гончарова Марія Іванівна, Караман Анна Арсентіївна, Катана Клавдія Костянтинівна, Кудря Раїса Іванівна, Підгорна Любов Миколаївна, Волошенкова Галина Йосипівна, Ткаченко Ніна Іванівна, Царелунга Лариса Іванівна, Кавун Любов Борисівна.

ТЕРАПЕВТИЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Терапевтичне відділення завжди було й лишається одним з основних і найголовніших відділень кожної лікарні. Лікарі терапевтичного відділення, як правило, обслуговують переважну частину хворих.

Не випадково, що нині у поліклініці хворих приймають одночасно 5 терапевтів.

До 1925 року в Маловисківській земській лікарні головний лікар одночасно був терапевтом. Допомогали йому фельдшер, акушерка, операційна сестра.

Так було і в решті лікарень, що мали статус земських. Якщо ж у лікарні було два лікарі, то один із них обов'язково мав бути терапевтом.

Терапевтичне відділення при лікарні відкрито в 1945 році. Першим, хто очолив відділення, була лікар Миронова Н.С.

У наступні роки завідуючими відділенням були лікарі Олександрук Валетина Никонівна, Архипенко Олена Іванівна.

З 1978 року відділення очолює лікар-терапевт Яшан Іван Іванович, Працюють лікарі Бондарчук Наталя Володимирівна, Харченко Наталя Іванівна, медсестри Сахно Ольга Сидорівна (старша медична сестра), Філіпенко Тетяна Михайлівна, Крило Олена Юрївна, Нагорна Людмила Миколаївна, Дедюріна Тетяна Михайлівна .

2005 рік. Завідуючий терапевтичним відділення з лікарями-терапевтами.

Зліва направо: Бондарчуук Н.В. , Яшан І.І., Харченко Н.І.

Король Є.Г.

Король Євдокія Григорівна

Народилася 15 березня 1924 року в селі Желаново Омської області (Росія). У 1941 році закінчила дворічну школу медсестер у місті Сйську (Росія), медичне училище.

Два роки працювала медсестрою в лікарні. З 1942 року – медсестра в військових лазаретах. З 1953 року у Маловисківській районній лікарні. Протягом 39 років – медсестра, старша медична сестра терапевтичного відділення.

Заслужений працівник охорони здоров'я України.

2005 рік. Колектив працівників терапевтичного відділення.

ІНФЕКЦІЙНЕ ВІДДІЛЕННЯ

На подвір'ї Маловисківської земської лікарні, яка побудована і відкрита в 1885 році, поряд з основним корпусом стояла невеличка, покрита соломою, хатина. У ній розміщувалося інфекційне відділення. Господарем був санітар на ім'я Ісак (прізвища встановити не вдалося).

Інфекційні захворювання, особливо дизентерія, були дуже поширені. Очевидно з цих причин у наступні роки при лікарнях завжди передбачалось будівництво окремого приміщення для лікування інфекційних хвороб.

1989 рік. Інфекційне відділення Маловисківської центральної райлікарні і старе приміщення інфекційного відділення.

Не була винятком Великоvisківська земська лікарня. Поряд з лікарнею до сьогодні зберігся будинок, в якому розміщувалося інфекційне відділення. Навіть тоді, коли таких відділень не існувало або вони не передбачались, інфекційні хвороби лікували в ізольованому, окремому приміщенні.

Інфекційне відділення при Маловисківській лікарні стало функціонувати з 1932 року. Розміщувалося воно в будинку, що стояв неподалік лікарні (аж до 1979 року).

До того лікування інфекційних хвороб покладалося на фельдшера. Він приймав таких хворих, діагностував захворювання, призначав лікування. Добру пам'ять залишив про себе фельдшер (пізніше лікар) Шакун Іван Федорович. Він навіть відкрив лабораторію, вів дослідження, наслідки яких знайшли схвалення у знаних спеціалістів.

І.Ф. Шакун одночасно виконував обов'язки санітарного лікаря (санстанція, точніше санітарна служба, стала окремою одиницею в 1928 році, коли в Малу Виску прибув перший санітарний лікар).

З роками кількість медичних працівників, що займалися лікуванням інфекційних хвороб, збільшувалась, росла ефективність праці лікаря-інфекціоніста.

В інфекційному відділенні працювали і працюють лікарі: Красний Микола Олексійович, Драна Раїса Пилипівна, Томак Олександр Григорович, Черненко Антоніна Іванівна,

2005 рік. Працівник інфекційного відділення.

Зазимко Любов Миколаївна. Завідуючими інфекційним відділенням були Драна Раїса Пилипівна, Красний Микола Олексійович, Томак Олександр Григорович. З 2005 року його очолює лікар Зазимко Любов Миколаївна.

У відділенні працюють 18 середніх медичних працівників, серед них фельдшери, медичні сестри: Онойко Ганна Володимирівна (старша медична сестра), Пойда Антоніна Семенівна, Кравченко Ніла Федорівна, Гречуха Надія Олександрівна, Каплюк Ірина Іванівна, Гавриленко Лариса Володимирівна, Іскандерян Ольга Володимирівна, Сидоренко Світлана Іванівна, Рябенко Надія Василівна, Діденко Ольга Андріївна.

Р.П. Драна

Драна Раїса Пилипівна

Закінчила Одеський медичний інститут. З 1946 року, після закінчення інституту працювала рентгенологом Капітанівської дільничної лікарні. З 1952 року – дільничний терапевт Троїцької районної лікарні (Одеської області). З 1954 до 1970 року – завідувача інфекційним відділенням Ширяєвської лікарні.

З 1970 року – лікар-інфекціоніст Маловисківської центральної районної лікарні. Висококваліфікований спеціаліст, володіла всіма сучасними методами лікування.

НЕВРОЛОГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Неврологічне відділення в центральній районній лікарні відкрито 1 грудня 1980 року. Першим завідуючим відділенням була лікар Подолич Ада Михайлівна, а старшою медичною сестрою – Кочубей Надія Іванівна.

Саме їм слід віддати належне за укомплектування відділення необхідною лікувальною і діагностичною апаратурою.

Особливу активність у цьому проявляла завідуюча А.М. Подолич, вона виявилась не лише здібним фахівцем, а й неабияким організатором.

З початку заснування неврологічного відділення, протягом двадцяти років старшою медсестрою була Кочубей Надія Іванівна, глибокий знавець своєї справи. Саме вона, Надія Іванівна, була організатором проведення заходів з підвищення професійної майстерності медичних працівників відділення.

Заслуговує доброго слова праця сестри-господарки Васильєвої Лариси Яківни, яка працює у відділенні з початку його утворенні і донині та її турбота про створення для хворих домашнього затишку.

1983 рік. Перший ряд: Бровченко Раїса Василівна, Кочубей Надія Іванівна, Подолич Ада Михайлівна, Скочко Любов Григорівна.

Другий ряд: Васильєва Раїса Яківна, Василега Надія Федорівна, Лавріченко Ольга, Єфімова Меланія Іванівна, Туз Алла Володимирівна.

З 1987 року посаду завідуючого відділенням займає Романів Михайло Іванович.

2005 рік. Колектив неврологічного відділення.

ПОЛІКЛІНІКА ЦРЛ

До 1946 року лікарі приймали хворих безпосередньо в лікарні. Це створювало великі незручності і для хворих, і для лікарів.

У 1944 році, після звільнення Маловисківщини, було вирішено пристосувати під поліклініку двоповерховий будинок, який належав цукровому комбінату і використовувався як гуртожиток. Керівництво заводу дало згоду передати і власними силами провести його реконструкцію та перебудову.

У березні 1946 року будівельно-ремонтні роботи завершено і поліклініка зайняла перший поверх цього будинку. В ньому розмістились 8 кабінетів: хірургічний, терапевтичний, фтизіатричний, дермо-венерологічний, отоларингологічний, офтальмологічний, стоматологічний, рентгенологічний.

Хворих приймали лікарі: І.І. Сісмейєв, В.А.Гродська, Г.Ф.Лушина, В.Н.Олександрук, І.Ч. Пластомак, Б.О.Мусіяка, М.О.Красний, А.В.Врубль, О.І. Архипенко, А.Г.Кавун, А.М.Подоліч, Р.В.Грузін.

У 1975 році приміщення поліклініки було передане Маловисківській СШ №4. Пізніше було знесене, як аварійне і непридатне для використання.

У 1975 році районна поліклініка розмістилась у новозбудованому приміщенні, яке спорудили будівельники пересувної мехколони №138. Виросла ця будова на розі вулиць 40-річчя Жовтня та Шевченка в районі, де за генпланом передбачалася багатоповерхова частина міста та будівництво приміщення лікарні.

Новобудова міста радувала не лише зовнішністю, а й благоустроєм прилеглої до неї території, зі смаком оздобленими коридорами, багатством обладнання.

У новому медичному закладі – все нове і сучасне:

- клінічна і біохімічна лабораторія;

1975 рік. Приміщення районної поліклініки.

- фтизіатричний кабінет;
- флюорографічний;
- рентгенологічний;
- фізіотерапевтичний;
- стоматологічний та зубопротезний кабінети;
- офтальмологічний;
- терапевтичний;
- хірургічний з амбулаторною операційною;
- неврологічний;
- психіатричний;
- наркологічний;
- наркотичний;
- дитяча консультація;
- жіноча консультація;
- організаційно-методичний кабінет.

Всі кабінети і лабораторії були обладнані найсучаснішою діагностичною і лікувальною апаратурою. У двадцяти кабінетах одночасно могли працювати понад сто працівників і протягом денного прийому обслужити півтисячі відвідувачів.

При поліклініці було відкрито філіал магазину «Оптика», де за рецептом окуліста відвідувачі могли придбати або замовити окуляри. У приміщенні нової поліклініки були аптечний кіоск, донорський пункт.

У перші дні хворих приймали лікарі:

- Архипенко Олена Іванівна;
- Місевська Ніна Петрівна;
- Ткаченко Вікторія Мстиславівна;
- Капєртеха Євгенія Максимівна;
- Хороз Катерина Анатоліївна;
- Корнієнко Олексій Петрович;
- Подолич Ада Михайлівна;
- Цимбровський Леонід Михайлович;
- Сеннова Емма Іванівна;
- Кавун Анатолій Герасимович;
- Лушина Анна Федорівна;
- Грузін Раїса Василівна;
- Олександрук Валентина Никонівна;
- Красний Микола Олексійович;
- Драна Раїса Пилипівна;
- Понякіна Марія Яківна;
- Куценко Володимир Андрійович;
- Боюк Василь Миколайович;
- Первіненко Марія Іванівна;
- Яшан Іван Іванович;
- Орлик Ольга Миронівна;
- Бузнік Ольга Федорівна;
- Мусіяка Борис Єфремович;
- Іванов Микола Олександрович.

З роками поліклініка систематично поповнювалася новою діагностичною і лікувальною апаратурою.

Сім'я лікарів, фельдшерів, медичних працівників щорічно росла, її поповнювали молоді спеціалісти.

За перший рік роботи поліклініка прийняла 118 тис. хворих,

у 1999р. – 232879 тисячі, тобто, майже вдвічі більше. Обслуговує медичний заклад щоденно до 960 хворих, хоча проектна потужність становить 500 відвідувань у зміну.

Збільшилась кількість лікарів. У 1975 році було 20 посад, у 2005 році – 37. Амбулаторний прийом хворих здійснюється з 18 спеціальностей. При поліклінічному відділенні відкрито денний стаціонар на 15 ліжок для лікування терапевтичних і

2005 рік. Колектив поліклініки. У центрі головний лікар, заступник головного лікаря.

неврологічних хворих. Обладнано кабінет для ультразвукового, ендоскопічного обстеження громадян. Працює ендокринолог, є кабінет функціональної діагностики.

Лікарями ведеться велика профілактична робота.

Багато років цей структурний підрозділ ЦРЛ очолює заступник головного лікаря Василь Миколайович Боюк.

Боюк Василь Миколайович

У 1969 році закінчив Чернівецький медінститут. З серпня того ж року почав працювати в районній лікарні окулістом (офтальмологом). 36-й рік працює на одному місці – у

В.М.Боюк

Маловисківській лікарні, за цей час він показав себе добрим спеціалістом і організатором.

З 1 листопада 1971 року В.М.Боюк – заступник головного лікаря з лікувальної частини.

З 1979 року – заступник головного лікаря з експертизи тимчасової непрацездатності, а з 1987 року – заступник головного лікаря з поліклінічної роботи. Має вищу кваліфікаційну категорію з організації охорони здоров'я, відмінник охорони здоров'я, неодноразово нагороджувався і відзначався районним і обласним

керівництвом. Депутат районної ради.

Василь Миколайович прийняв справи у Ольги Федорівни Бузнік. До цього поліклінікою керували Микола Олександрович Іванов та Микола Олексійович Красний. Першим її завідувачем був Іван Іванович Яшан. Він виконував обов'язки на громадських засадах.

ТЕРАПЕВТИЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ ПОЛІКЛІНІКИ

Терапевтичне відділення поліклініки, як самостійна одиниця, функціонує з 1987 року. З дня відкриття його очолює лікар-терапевт вищої категорії Бондарчук Наталія Володимирівна.

Н.В. Бондарчук

У період з 1987 до 1993 року відчувалась часта зміна терапевтів. З 1993 року плинність кадрів припинилась. На сьогодні у відділенні створився сталий, працездатний колектив. До його складу входять лікарі:

- Мороз Валентина Павлівна;
- Бузнюк Ольга Федорівна;
- Агурєєв Михайло Іванович;
- Баннов Василь Миколайович;
- Сорока Ольга Василівна;
- Фірсова Віра Олександрівна;
- Чорненко Антоніна Іванівна;

Поряд з лікарями віддано працюють дільничні сестри:

- Таран Світлана Михайлівна;
- Зайва Людмила Василівна;
- Аніщенко Тетяна Андріївна;
- Ткаченко Людмила Вікторівна;
- Сорока Тетяна Володимирівна;
- Чорненко Лариса Олександрівна;
- Дмітрієва Наталя Олександрівна.

ДИТЯЧА КОНСУЛЬТАЦІЯ

До появи дитячої консультації, як одного із кабінетів поліклініки, дітей приймали головні лікарі, фельдшери. З розширенням лікарень, появою лікарів-педіатрів з'явилась можливість звертатись до лікаря більш вузької спеціальності. Цей шлях пройшли земські, дільничні, районні лікарні.

З розширенням поліклініки стали відкриватись дитячі консультації. Першим дитячим лікарем у Маловисківській дільничній лікарні була Деніна Степанида Василівна.

У наступні роки найбільшу популярність мала лікар-педіатр Місєвська Ніна Петрівна - районний педіатр, завідувача дитячим відділенням.

Лікар високої кваліфікації, з багатим досвідом, з великим багажем практики. Ніна Петрівна займала цю посаду з 1985 року.

Лікарями в дитячій лікарні працювали:

- Капертеха Євгенія Михайлівна – дільничним лікарем-

1977 рік. Працівник дитячої консультації. Зліва направо: Кравченко Ніла Федорівна, Місєвська Ніна Петрівна, Мельник Таїсія Никифорівна, Копертеха Євгенія Іванівна.

2005 рік. Медичні працівники дитячої консультації.

педіатром до 1976 року. Користувалася великою довірою у населення району;

- Ткаченко Вікторія Мстиславівна – лікар-педіатр, займає посаду дільничного лікаря з 1965 року;

- Орлик Ольга Миронівна – дільничний терапевт у 1976-1985 роках, по 1990 рік завідувала дитячим відділенням. З 1990 року лікар неонатолог;

- Банова Ірина Олександрівна – дільничний лікар-педіатр з 1986 року;

Медичні сестри дитячої консультації:

- Прокопова Олександра Несторівна – протягом 40-ка років була незмінною помічницею лікарів-педіатрів;

- Ганул Тетяна Григорівна;

- Коротич Тетяна Григорівна;

- Погрібна Надія Григорівна;

- Гресь Лідія Михайлівна.

Дитяче відділення Маловисківської ЦРЛ бере свій початок з дня переведення ЦРЛ у нове приміщення. До цього діти лікувалися у відділенні загального профілю. Першим завідуючим відділення була Місєвська Ніна Петрівна, старшою медичною сестрою до 1998 року – Мельник Таїса

2005 рік. Колектив дитячого відділення. У центрі Л.І. Смуток.

Никифоровна. З 1990 року відділення очолює Смуток Людмила Іванівна – наполеглива в роботі, прекрасний фахівець, майстриня вишивки

Місєвська Ніна Петрівна

Закінчила Одеський медичний інститут у 1954 році. Лікар-педіатр.

До 1958 року працювала лікарем-педіатром у Вінницькій області. З 1958 по 1979 рік - райпедіатр Маловисківського району, з 1979 року завідувача відділенням. Як фахівець, користувалася високим авторитетом у населення району.

Місєвська Н.П.

ФІЗІОТЕРАПЕВТИЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Фізіотерапевтична служба почала діяти в 1970 році, коли в приміщенні центральної лікарні відкрилися два кабінети – УВЧ і електрофорезу.

Процедури призначались тим хворим, які перебувають на стаціонарному лікуванні. У перших фізіотерапевтичних кабінетах працювали медсестри: Проценко О. І., Кудря А.О. У 1972 році кількість кабінетів збільшилась і процедури в них проходили всі, кому такий вид лікування призначали лікарі.

У 1976 році, коли було введено в дію нове приміщення поліклініки, було відкрито фізіотерапевтичне відділення. Всі кабінети відділення були укомплектовані сучасною апаратурою.

У двох кабінетах працюють масажисти, відкрито кабінети лікувальної фізкультури.

Завідує фізіотерапевтичним відділенням лікар Іванова Агафія Іванівна. Обслуговують хворих старша медсестра

Під час навчання: як користуватися новою апаратурою.

*Хворим надає допомогу
лікар Іванова А.І.*

Балан Людмила Борисівна,
медичні сестри:

- Федай А.С.;
- Харченко С.М.;
- Ляшенко М.М.;
- Снігар Л.М.;
- Федоренко А.В.;
- Лойтра А.А.;
- Шилаєва О.М.;
- Кудря Н.В.

Масажисти – Білоусова О.Ф.,
Груша А.А.

Інструктор з лікувальної
фізкультури – Груша О.Г.

У відділенні працює лікар –
фізіотерапевт і рефлексотера-
певт Тарасов Василь Анатолійо-
вич.

Молодий лікар – ентузіаст

У фізіотерапевтичному відділенні.

оволодів новою діагностичною апаратурою, проводить голковколювання.

Іванова Агафія Іванівна.

У 1963 році закінчила Одеське медучилище, у 1971р. – Одеський медінститут. Працювала в Долинській центральній районній лікарні лікарем – гінекологом. З 1979 року – завідувача фізіотерапевтичним відділенням Маловисківської ЦРЛ.

2005 рік. Колектив фізіотерапевтичного відділення.

СТОМАТОЛОГІЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Першим лікарем-стоматологом, який залишився в пам'яті багатьох маловищан, була Гродська.

У 50-их роках було відкрито стоматологічний кабінет. У ньому працювали два лікарі-стоматологи – Лушина Ганна Федорівна (завідуюча) та Тереза Іван Дмитрович.

*2005 рік. Завідуюча
стоматвідділенням
Тупчії Т.В.*

З 1966 року розпочато відкриття кабінетів у середніх школах. У Маловисківській СШ №4 працювали зубні лікарі Товстоган Галина Олексіївна і Грузін Раїса Василівна.

Широко практикувалися виїзди лікарів-стоматологів у школи. Нині в стоматологічному кабінеті працюють: стоматолог-хірург, 4 стоматологи-терапевти, 2 стоматологи-ортопеди, зубний лікар, 3 медичні сестри, 2 зубні техніки.

У різні роки стоматологічні кабінети очолювали лікарі Понякіна Марія Яківна, Цяпкало Петро Григорович, нині – Тупчії Тетяна Віталіївна.

З 1978 року розпочато протезування зубних рядів лікарями Ганною Федорівною Лушиною, Понякіною Марією Федорівною, Жирним Сергієм Івановичем зубним техніком Грузіном Вільямом Сидоровичем, Брехунець Галиною Харитонівною.

У стоматологічному кабінеті трудяться лікарі:

- Васіна Марина Миколаївна;
- Грузін Раїса Василівна;
- Мельниченко Валентина Миколаївна;
- Мельниченко Валентина Іванівна.

Медичні сестри:

- Ткаченко Олена Іванівна;
- Мохненко Олена Олександрівна;
- Решетова Алла Григорівна.

2005 рік. Колектив стоматологічного кабінету.

В.М. Мельниченко

**Мельниченко Валентина
Миколаївна**

Народилася у 1958 році в селі Кам'янка Новомиргородського району в сім'ї учителів. У 1977 році закінчила Кіровоградське медучилище, у 1992 році – Полтавський медичний інститут. 1977 рік - фельдшер у селі Лутківка Маловисківського району, 1978-1983 роки. фельдшер невідкладної допомоги Маловисківської центральної районної лікарні. 1983-1985 роки – медсестра операційно-невідкладного виводу (Афганістан, м. Баграм). 1985-1987 роки – фельдшер невідкладної допомоги (м. Мала Виска), 1987-1992 роки – навчання в Полтавському медінституті. 1992 рік – лікар-стоматолог Маловисківської районної лікарні.

РЕНТГЕНКАБІНЕТ

Рентгенкабінет веде свою історію від встановлення у 60-х роках у поліклініці апарата, що мав назву УРДД. Він давав змогу робити рентгенографію кісток, рентгенографію легень і шлунку.

У 1975 році, коли поліклініка одержала нове типове приміщення, розпочав функціонувати флюорографічний кабінет, укомплектований апаратом АРД-110, згодом – РУМ-20.

У 1983 році запрацював рентгенкабінет при хірургічному відділенні, а у 1992 році в центральній районній лікарні відкрито кабінет ультразвукової діагностики.

З часом рентгенологічний, флюорографічний та кабінет ультразвукової діагностики об'єднано. Новий кабінет одержав назву відділення променевої діагностики.

Кабінет оснащено рентгеноапаратурою нового покоління КРД-50 «Індікан -01». Це дало можливість значно розширити

2005 рік. Медичні працівники рентгенкабінету.

обсяги обстежень. Їх кількість зросла від 2 до 7 тисяч за рік. Флюорографічний кабінет обстежує до 17 тисяч жителів району.

У рентгенокабінеті працювали досвідчені лікарі – Лушина Ганна Федорівна (майже 15 років), Александрук Валетина Никонівна, Лісовська Ірина, Гундаренко Павло Васильович, Горобець Василь Михайлович, нині відділення очолює Яровенко Алла Миколаївна.

Перші роки в кабінеті працювали два лаборанти – Сухомлин Василь Мусійович та Бойко Таміла Лук'янівна. Нині їх сім – Горобець Ніна Олексіївна, Биковщенко Володимир Анатолійович, Окуненко Леся Володимирівна, Котовщук Алла Анатоліївна. Молодші сестри – Перебейніс Ольга Павлівна, Черевченко Лідія Василівна. Флюорографічний кабінет обслуговує подружжя Харченків – Світлана Миколаївна та Микола Васильович.

ЛАБОРАТОРІЯ ЦРЛ

Датою заснування лабораторії прийнято вважати 25 березня 1939 року, коли лікар-офтальмолог Шакур Іван Федорович зробив перші аналізи крові та розпочав обстеження хворих на малярію.

У 1944 році лабораторія виділена як окрема одиниця. Її очолила випускниця медичного училища Шпак Поліна Микитівна.

З 1958 у штаті лабораторії було два лаборанти. Його поповнила випускниця Одеського медучилища Приймак Людмила Тихонівна.

Одночасно розширились дослідження. У лабораторії проводились аналізи крові на цукор, аналіз шлункового вмісту, аналіз жовчі.

У 1960 році в лабораторію прибув перший лікар-лаборант. Ним була випускниця Харківського фармацевтичного інституту Кудря Лідія Олександрівна.

З цього часу лабораторія виконує одночасно і біохімічні аналізи (дослідження): білірубін по Бокальчуку, залишковий азот, протромбіновий індекс, коачулограма, реакцію Васермана.

1986 рік. Працівники лабораторії Кудря Л.О., Неруш Л.А.

У кінці 60-их лабораторія отримала перший електрофотокolorиметр. Це дало змогу значно розширити обсяг лабораторних тестів за основних біохімічних обмінів: обмін білків (загальний білок, протеїнограма, аналізи крові на вміст сечовини), обмін вуглеводів ліпідів, активність ферментів.

Штат лабораторії постійно збільшувався. Зокрема, прибули лікарі Чабан Петро Петрович, Чабан Лариса Олександрівна. Остання в 1989 році очолила лабораторію.

Зростає обсяг дослідження. З'явилися нові прилади, вводяться нові методи досліджень.

Сучасна лабораторія проводить 81 вид досліджень, у штаті КДЛ 4 лікарі, 14 лаборантів. Лабораторія за рік провадить понад 500000 досліджень, з них 80 тисяч біохімічних.

У лабораторії працюють лікарі:

- Тоцька С.І.;
- Кудря Л.О.;
- Кравчук О.Є.;
- Чабан Л.О.

Лаборанти:

- Подурець В.П.;

Кудря Л.О.

- Жиленко О.М.;
- Суворова К.М.;
- Дорога Н.Л.;
- Корецька О.С.;
- Мельник Т.О.;
- Неруш Л.А.;
- Тодика Т.М.;
- Колісник Ж.М.;
- Юрченко О.В.

У практику лабораторії впроваджені нові методики лабораторних досліджень: електроліти крові, міоглобін крові, інші.

У 1990 році з метою більш повного та своєчасного обстеження хворих лабораторія переведена на цілодобову роботу.

2005 рік. Завідуюча лабораторією С.І. Тоцька.

З 1994 року, враховуючи обсяг і кількість методик, наявність нової лабораторної техніки лабораторія протягом п'яти років була обласною школою передового досвіду.

З 2001 року лабораторію очолює лікар-лаборант I категорії Тоцька Світлана Іванівна.

У 2003 році лабораторія акредитована на право проведення вимірювань у сфері охорони здоров'я відповідно до галузі акредитації.

Рада медичних сестер

У зв'язку з переходом ЦРЛ у нове типове приміщення з'явилися нові відділення, збільшився штатний розпис, тому для покращення роботи виникла потреба організувати раду медичних сестер. Її очолила головна медична сестра лікарні Н.В.Коваленко. До складу ради ввійшли: Черба Г.І. – старша медична сестра хірургічного відділення, Король Є.Г.- старша медична сестра терапевтичного відділення, Волошина Л.В. – старша акушерка гінекологічного відділення, Кузовенко Л.Т. – старша операційна медсестра, Мельник Т.Н.- старша медсестра дитячого відділення, Хмельницька Г.М.- старша медична сестра поліклініки, Куценко Г.П.- старша медична сестра інфекційного відділення, Гордієнко Г.Ф.- старший фельдшер невідкладної допомоги, Кравченко Р.П. – старший

2005 рік. Рада медичних сестер.

*Зліва направо. І ряд Дорохтей К.М., Хмельницька Г.М., Біляєнко О.В.,
Чурпій К.Л., Ващенко Л.О., Сахно О.С., Онойко Н.В., Бідна Р.І.;
ІІ ряд Самотуга Н.М., Кузовенко Л.Т., Кірілова В.І., Кондратюк О.В.,
Недільченко Л.В., Балан Л.Б., Тінчуріна Л.Г., Колісніченко О.М., Ганул В.Г.*

лаборант клінічної лабораторії, Ганул В.Г. – помічник педіатра дитячої консультації.

Рада має сектори - виробничий, навчально-виховний, санітарний, лікувального харчування..

Головна мета діяльності ради сестер – підвищення теоретичних і практичних знань та загально-культурного рівня медичних сестер та молодшого медичного персоналу, а також удосконалення їхньої професійної майстерності.

Названа рада організовує:

- науково-практичні конференції для середнього медичного персоналу;
- заходи, спрямовані на опановування середнім медичним персоналом суміжних спеціальностей;
- заходи з пропаганди, впровадження найбільш ефективних методів роботи;
- організовує наставницьку роботу з молодими спеціалістами;
- посвяту в професію;

1983 рік. Посвята у професію.

- конкурси на найкращого за професією;
- конференції, огляд періодичних видань.

Із спогадів

“Пам’ятаю, як медсестра Шевченко Валентина Вікторівна прибувала з головою райвиконкому Ружиним Григорієм Сергійовичем. Бували – передові керівники”.

(1979 рік. В.В. Коваленко).

“З метою обміну досвідом головний лікар К.Л.Чурпій організував поїздку в Калинівську центральну районну лікарню (Вінницька область). Для роботи ми взяли дуже багато”.

(В.В.Коваленко, головна медсестра).

“Не викинути з історії лікарні працю на полі, в колгоспах. Прополювали буряки, соняшники, кукурудзу, трудилися на сінокосах, заготовляли для лікарні овочі”.

(В.В.Коваленко).

Великовисківська дільнична лікарня

Великовисківська дільнична лікарня побудована в 1905 році і розрахована на 50 ліжок.

Місце для забудови вибрано досить вдало - на березі Великої Висі, біля її витoku. Продумане розміщення палат, кабінетів, внутрішнє оздоблення – все радує око. Під однією покрівлею була поліклініка, аптека.

У перші роки в лікарні працював один лікар і акушерка, декілька осіб молодшого медичного персоналу, один фармацевт.

Не зважаючи на те, що медпрацівників було мало, всі ліжка були зайняті, проводились хірургічні операції.

З 1917 по 1927 рік обов'язки лікаря виконував фельдшер Бурцев Микола Миколайович, акушеркою працювала його дружина Фаїна Ізраїївна.

У 1927 році в лікарню прибули подружжя лікар-хірург І.П.Бердичевський і його дружина лікар-терапевт Ніна

1998 рік. Великовисківська лікарня.

Натанівна. Вони залишили про себе добру пам'ять як фахівці і люди. У 1934 році обох їх запросили в міську лікарню (м. Кіровоград).

З 1934 року лікарня поповнювалась випускниками Кіровоградського медичного технікуму. Вони заміняли тих, що не мали спеціальної освіти, пройшли лише коротку курсову підготовку.

З 1934 року головні лікарі лікарні часто мінялись.

У 1939 році в лікарню прибув новий головний лікар, лікар-хірург Зайдейбий, який працював до 1941 року.

У 1937-1939 роки колектив медичних працівників поповнив гінеколог Лашкіна Євгенія Трохимівна, лікар -інфекціоніст, фельдшери, медсестри.

З початком Великої Вітчизняної війни частина лікарів, фельдшерів, медсестер були мобілізовані, відправлені на фронт – в медсанбати, шпиталі.

Серед них: Давидова Віра Іллівна, Колісник Надія Максимівна, Короткова Кіра Сергіївна, Давиденко Ольга Михайлівна.

У час окупації допомогу населенню дозволялось надавати лише середнім медпрацівникам.

Лікар Мироненко Костянтин Якович нелегально приймав хворих, робив операції. Робив він «операції» і молодим, і цим рятував їх від фашистського рабства. Лікареві допомагали медичні працівники Дудник Марія Петрівна, Врадій Людмила Миколаївна, Катерна Віра Матвіївна, Давиденко Ольга Миколаївна.

При відступі фашистські окупанти зруйнували приміщення лікарні, службові приміщення. З 1944 по 1952 рік йшла відбудова зруйнованих, спалених будівель.

Усі ці роки лікарня розміщувалась у звичайних сільських хатах. Але, не зважаючи на складність умов, всі відділення працювали (хірургічне, гінекологічне, інфекційне). Була добре організована робота пологового будинку. Особливою старанністю, високим професіоналізмом відзначались терапевт Ніна Андріївна Прошко, лікар-гінеколог

О.І.Токарева, рентгенолог Галина Степанівна Тощяко. Високим професіоналізмом прославився лікар-хірург, фронтовик Федір Петрович Бондаренко.

У таких складних умовах працювали вісім років. Всі медпрацівники не лише чесно виконували свій службовий обов'язок, вони щоденно по декілька годин працювали, відбудовуючи зруйноване приміщення лікарні.

У 1952 році районна лікарня з усіма відділеннями розмістилась у типовому приміщенні, збудованому в 1905 році.

Лікарня ще не звільнилась від бідності, але умови дозволили полегшити працю лікарів, поліпшити якість надання допомоги.

У 1952-1957 році у Великовисківській районній лікарні працювали 5 лікарів, 29 чоловік середнього персоналу.

З 1953 року лікарню очолив лікар-хірург Колужин Василь Михайлович. У ці роки лікарня одержала чимало нового обладнання – рентгенапарат, УВЧ, солюкс-кварц, електрокардіограф.

Саме в ці роки лікарню називали зразковою. Особливим авторитетом користувались лікарі Галина Степанівна Томинка, Клавдія Петрівна Іванішина.

Після розформування району, Великовисківська лікарня одержала статус дільничної. У 1957 році приміщення районної лікарні передано тубдиспансеру, лікарня переселилась у будинок, який займав райвиконком. Переїзд, тіснота, незручність, «польові умови» робили свій вплив на якість роботи.

Тільки завдяки старанням, відданості професії лікарів Ганаковського Яреми Юліановича, Семенюка Миколи Васильовича, Матросова Анатолія Дмитровича, Кулик Галини Захарівни, Воропасвої Олександри Степанівни, дружній сім'ї медпрацівників лікарні вдалось уникнути нарікань і неорганізованості.

У 1965 році лікарня повернулась у своє приміщення. У 1975 році лікарню очолив лікар-терапевт Западенко Іван

Васильович. Разом з головним лікарем прибули лікар-стоматолог Западенко Валентина Василівна, педіатр Глущенко Володимир Тимофійович. У ці роки замінено пічне опалення на водяне, проведено капітальний ремонт приміщень. «Приміщення лікарні радувало білизною, приваблювало морем квітів, дихали свіжістю молодий сад і парк. Приємно було відчувати, що всюди порядок, панує злагода», - читаємо в спогадах про ці роки.

Лікарня залишається дільничною, але умови її роботи значно змінилися. Складності, які переживає країна, не обминули і медичний заклад. Через нестачу коштів лікарню на деякий час закривали.

Коли приміщення стояло порожнім, належно недоглянутим, лікарня немало втратила. Її перевели на місцевий бюджет. Це звужує її можливості. Відкрито всього 10 ліжок цілодобового перебування хворих, 5 ліжок денного утримування при поліклініці.

Започаткована і пустила перші паростки «сімейна медицина». Лікар І.В.Западенко став першим сімейним лікарем, але це лише перші паростки.

З 2003 року головним лікарем працює В.В. Западенко. Валентина Василівна – досвідчений стоматолог, лікар з багатим досвідом. Вона багато сил і енергії віддає лікарні, прагне зберегти славні традиції, медичний заклад на тому рівні, на якому він завжди був і повинен бути.

Хмельівська районна лікарня

Першою лікарнею у селі Хмельовому була земська. З роками приміщення добудували, передали лікарні будівлі, що розміщувались поряд.

Збільшувалась кількість лікарняних ліжок. У 1941 році їх було 50.

Головним лікарем у повоєнні роки був Павлюк Никон Давидович – людина пунктуальна, вимоглива до себе і до підлеглих.

На той час у лікарні працювали три терапевти, гінеколог, педіатр, окуліст, отоларинголог.

Хірурги видаляли апендицит, робили резекції шлунку, оперували, коли була кишкова непрохідність, робили інші складні операції.

У 1963 році лікарня одержала нове приміщення. Того ж року прибуло немало молодих лікарів: В.Ф.Мар'янов, В.І.Попов, А.К.Зюзіна, Д.К.Харитонова, І.І.Бульба.

1965 рік. Хмельівська лікарня.

Вісім сімей лікарів отримали квартири. Для цього періоду було характерним перевантаження пологового будинку. Акушерки М.І.Чередник, Л.Н.Ганченко, В.І. Павлюк, В.І.Захарова, Ф.Л.Михальчук не мали перепочинку. «Але ми раділи, відчували задоволення», – пише в своїх спогадах

Білогор Ліда Євдокимівна, яка 26 років пропрацювала у Хмельівській лікарні операційною сестрою.

«Мені довелося працювати з 21 хірургом. Всіх запам'ятала: Н.Д.Павлюк, О.Д.Хлистун, І.І.Бульба, В.І.Іванов, В.К.Борсенко, С.А.Гололобов, К.Л.Чурпій, С.М.Горобець, Б.І.Козій, С.І.Скірін,» - продовжує Л.Є.Білогор.

У гінекологічному відділенні працювали лікарі: В.Я.Шарабура, В.П.Середа, Чурпій О.І. в педіатричному - Г.І.Голубнича, Г.Ф.Слуцька, В.М.Ткаченко, В.І.Волосатий.

Взагалі у лікарні працювали до 20 лікарів. Серед них 3 хірурги, 4 терапевти, окуліст, лор, невропатолог, рентгенолог.

Про високий авторитет Хмельівської лікарні говорить і такий факт: у лікарні проходили практику студенти ВУЗів, середні медичні працівники. Серед них майбутній головний лікар лікарні швидкої допомоги м. Кіровограда, заслужений лікар України Микола Леонтійович Ткач.

Добру пам'ять полишили про себе середні медичні працівники Г.Г.Нікішова, В.І.Щербак, Г.Ф.Бабенко, Д.К.Малашок, Л.Н.Галізенко, Л.Н.Павлюк.

В останні роки лікарня продовжувала розширюватись, мала 100 ліжок.

Із спогадів

« Лікарня опалювалась грубами. Паливом для них служила солома. Якщо ж ми одержували дрова, то розпалювали самі – всі гуртом.

Утримували дві корови. З молока готували їжу для хворих.

«У нову лікарню хворих перевозили підводами, переносили на носилках...

Машини швидкої допомоги не було. До хворих добирались пішки. Коли ж була можливість запрягти воза, раділи».

П.А. Ляшенко. Хмельове.

« Лікарня на той час знаходилась у приміщенні, яке побудувало земство - старе, дуже зношене. А яким був порядок на подвір'ї – квіти, газони, поряд доглянутий сад».

« Нас дуже цікавило: хто ж першим народиться в новій лікарні? Чекали не довго – народився Шаповалов Володимир Вікторович».

Л.Є. Білогор. Хмельове.

Злинська дільнична лікарня

Злинська лікарня перебудована в 1905 році і одержала статус земської. Вона була розрахована на 10 ліжок.

У наступні роки лікарня постійно розширювалася – до 15, 25, а в 1972 році - до 35 лікарняних ліжок. У 1963 році побудовано приміщення для пологового будинку. Пологовий будинок, який входив у склад лікарні, функціонував до 1978 року. Лікарня мала зубопротезний кабінет, до 1963 року – операційну.

У лікарні працювали 4 лікарі – терапевт, педіатр, стоматолог, акушер-гінеколог, пізніше – хірург.

Головні лікарі:

- Штефан Ілля Петрович (1960-1966 рр., 1970-1979рр.);
- Куценко Володимир Андрійович (1966-1969 рр.);
- Зубовський Станіслав Йосипович (1969-1970 рр.);
- Качура Олександр Іванович (1979-1984 рр.);
- Гайдай Микола Васильович (з 1984 року по нині)

З 1970 року в штаті лікарні було два-три терапевти, стоматолог, педіатр

У 1991 році дільнична лікарня була реорганізована в сільську лікарську амбулаторію. З 2000 року вона стала знову дільничною (на 10 лікарняних ліжок).

Злинська лікарня.

Плетеноташлицька дільнична лікарня

Плетеноташлицька лікарня побудована і відкрита у 1895 році. У перші роки вона обслуговувала Плетеноташлицьку волость і була розрахована на 10 ліжок.

З роками лікарня розширювалась.

У 1941 році вона мала 15 лікарняних ліжок, у 1980 році 50

Старе приміщення земської лікарні, де надавалася медична допомога, було невелике, коли не сказати тісне. З часом приміщення ставало непридатним до експлуатації. У 1965 році стаціонар лікарні був перенесений в інше приміщення. У приміщенні колишньої земської лікарні надавалася амбулаторна допомога. У 1965 році розпочато будівництво нової лікарні, яка прийнята в експлуатацію в 1967 році в честь 50-річчя Жовтневої революції. Це підтверджую меморіальна табличка на фасаді лікарні.

*1974 рік. Плетеноташлицька дільнична лікарня. Головний лікар
Цирфа Л.Ю.*

У довоєнний час головними лікарями були Кобилянська Марія Гнатівна. З 1968 року головним лікарем був Леонід Юхимович Цирфа і працював до 1991 року. З 1991 по 1995 роки колективом керував Волков Олександр Леонідович. У даний час головним лікарем працює лікар-стоматолог Василь Петрович Кіфоренко.

У лікарні працював дружний колектив. Особливого розвитку вона набула при головному лікарі Цирфі Л.Ю.

Про якість роботи, рівень допомоги хворим свідчить такий факт: у Плетеноташлицькій лікарні проходили своє становлення майбутній головний лікар Маловисківської центральної районної лікарні Г.О. Красний, зубний лікар Р.В. Грузін.

Добру пам'ять залишив про себе головний лікар дільничної лікарні Цирфа Леонід Юхимович.

Чуйно ставився він до одиноких і пристарілих. Забирав їх у лікарню, виділяв для них окрему кімнату.

Серед медичних працівників було багато висококваліфікованих, мудрих фахівців. Серед них Сліпак Дмитро Петрович, Калініченко Василь Григорович, Супрягіна Ольга Платонівна.

Якимівська дільнична лікарня

Якимівська земська лікарня відкрита в 1905 році і була розрахована на 10 ліжок.

Найбільш віддалене від районного центру село прикрашало доглянуте приміщення лікарні, збудоване у ті далекі роки.

Біля сотні літ воно служило людям, і було великою гордістю Якимівської волості.

До лікарів зверталася сім'я прославленого генерала Самсонова, яка проживала тут, у Якимівці. Приходили багаті Войнови, звичайні жителі села, хлібороби.

Лікарня поступово розширювалася. У 1980 році лікарня мала 25 ліжок.

У Якимівській дільничній лікарні працювали лікарі: Ілічов В.М., Распутний І.Я., Лозіцький В.І., Тарасюк Ф.А., Бадика І.В.

Нині у Якимівці діє лише фельдшерсько-акушерський пункт.

1990 рік. Якимівська дільнична лікарня.

Фельдшерсько-акушерські пункти

У районі діє 31 фельдшерсько-акушерський пункт. Всі вони укомплектовані у відповідності із штатним розписом – фельдшерами, акушерками, медсестрами.

Штати ФАПів

№ п/п	Назва ФАПів	Фельдшери	Акушерки	Мед. сестри	Мол. мед. персонал
		штатні			
1	Дорофіївський			1,0	0,5
2	Миропільський			1,0	0,5
3	Якимівський			1,0	0,5
4	Нововознесенський			1,0	0,5
5	Березівський	1,0			0,5
6	Новопавлівський	1,0			0,5
7	Новопетрівський		1,0		0,5
8	Леніно-Ульянівський	1,0			0,5
9	Розсохуватський		1,0		0,5
10	Олександрівський	1,0			0,5
11	Ленінський (Он. с/р)			1,0	0,5
12	Олексіївський	1,0			0,5
13	Мар'янівський		1,0	1,0	0,5
14	Павлівський			1,0	0,5
15	Висяпський			1,0	0,5
16	Лутківський			1,0	0,5
17	Мануйлівський	1,0			0,5
18	Палівський	1,0			0,5
19	Комсомольський	1,0			0,5
20	Краснопільський	1,0			0,5
21	Первомайський		1,0		0,5
22	Кіровський	1,0			0,5
23	Ленінський (лен. с/р)	1,0			0,5
24	Копанський №1			1,0	0,5
25	Копанський №2	1,0			0,5
26	Диминський	1,0			0,25
27	Лозуватський	1,0		0,5	0,5
28	Улянівський	1,0			0,5
29	Новокраснівський			1,0	0,5
30	Червонополянський		0,75		0,25
31	Первомайський (Пл. Т. с/р)			1,0	0,5

Є.В.Скрипник

Скрипник Євгенія Василівна

Народилася 17 жовтня 1938 року у місті Мала Виска. Закінчила Маловисківську СШ №3, Олександрійське медичне училище з відзнакою (1958 рік). До 1960 року – фельдшер Плетеноташлицької дільничної лікарні. З 1960 року завідувача Краснопільським фельдшерсько-акушерським пунктом. Має урядову нагороду, нагороджувалась почесними грамотами. У конкурсі-огляді „Кращий по професії” завоювала призове місце. Заслужений працівник охорони здоров'я України.

Організаційно-методичний кабінет

При реорганізації районних відділів охорони здоров'я і переданні центральним районним лікарням функцій з надання організаційно-методичної допомоги, лікувально-профілактичним закладам району був створений організаційно-методичний кабінет (ОМК) – як структурний підрозділ ЦРЛ. Штат ОМК: завідуючий-заступник головного лікаря району з медичного обслуговування населення, лікар-методист, фельдшер і акушерка ОМК. Очолювали ОМК: з часу організації до 1965 р. – Пластамак Іван Олександрович, у 1965-1969 р. – Красний Микола Олексійович, з 1969 до 2004 р. – Куценко Володимир Андрійович, з 2004 р. – Тарасов Василь Анатолійович.

Надання швидкої й невідкладної допомоги

У 1961р. при райполіклініці відкритий пункт невідкладної допомоги. Для цієї мети виділили автомобіль „Волгу”, укомплектувати бригаду для цілодобового чергування. Першими медпрацівниками були фельдшери Гордієнко Г.Ф., Михайлов В.С., Ковальчук В.В., Сухомлин В.П., а з часом – Тараненко Т.І., Анікіна Є.М.

Водіями були Волошин А.Н., Кудря Д.Л., Грузін І.Д., Довгань А.П. З роками кадри змінювалися. Працювали в умовах бездоріжжя.

У 1978 році сформована ще одна бригада. Одержали 2 автомобілі УАЗ, склад бригад поповнився молодими спеціалістами. Ними були фельдшери Самотуга Н.М., Ненадович В.В., Мельниченко В.М., Лисенко Р.М., Топчій Н.Г., Озерна Л.М., Москаленко В.Р., водії Пісний А.І., Гонитель С.М., Гонитель В.М., Живенко А.С., Кучеренко І.

2005 рік. Колектив швидкої допомоги.

2005 рік. Працівники приймально відділення. В центрі М.М.Бур'ян.

Разом з відділенням швидкої допомоги невідкладну допомогу надає колектив приймального відділення лікарні, яке очолює Марія Михайлівна Бур'ян.

У 1984 році пункт швидкої медичної допомоги перейменовано у відділення швидкої медичної допомоги. Цього року, завдяки активній позиції головного лікаря К.Л. Чурпія з'явилися бригади невідкладної допомоги у Плетеному Ташлику, Великій Висці, Хмельовому, Злинці. Проведено радіофікацію машин і пунктів невідкладної допомоги.

У 1961 – 1997 роках старшим фельдшером працювала Гордієнко Г.Ф., з 1997 року – Самотуга Н.М.

Фельдшери Москаленко В.Р., Мельниченко В.М. - учасники ліквідації аварії на ЧАЕС. Остання певний час несла службу в Афганістані.

Нині до складу бригад швидкої допомоги входять фельдшери: Самотуга Н.М., Ненадович В.В., Дорогий М.В., Піскун С.О., Гречуха С.Л., Москаленко В.Р., Котовщук В.А., Заліпська Л.П., Тараненко Т.І. та водії Скічко В.В., Азамат С.Ю., Пашковський С.В. Василега В.А., Оношко В.В., Биковщенко В.П., Сьомка В.В., Козлітін І.С.

Всі фельдшери мають вищу та І-шу кваліфікаційну категорії.

Інші структурні підрозділи лікарні

У кожному господарстві повинно бути планування і облік. Плануванням, проведенням аналізу і розробкою прогнозу займається економічна служба. Початком економічної служби можна вважати 1984 рік, коли в штат лікарні введено посаду замісника головного лікаря по економіці. З того часу по сьогодні замісником головного лікаря по економіці працює Галина Пилипівна Дорога. За час роботи повністю освоїла планування і аналіз економічних показників в охороні здоров'я, була одним з ініціаторів і розробників переходу роботи колективу на НХМ. Вивчивши досвід Ленінграда, Києва, Риги, інших регіонів Союзу, ми розробили свою модель, адаптовану до наших умов.

За останні роки головними бухгалтерами працювали Чуйко Надія Іллівна до 1987 року. З 1987 року по 1993 – Гонитель Любов Петрівна, а з 1993 року – Васильченко Тетяна Вікторівна, яка працює по сьогодні. Тетяна Вікторівна

прийшла в бухгалтерію з практичної роботи. Працювала в торгівлі і одночасно вчилася в Одеському торговельному технікумі. Медицину любила з дитинства. Перейшла на роботу в ЦРЛ на посаду реєстратора фізіотерапевтичного відділення. Потім працювала рядовим бухгалтером. Професію успадкувала, напевне, від матері. З 1993 року головний бухгалтер ЦРЛ. Працю поєднувала з навчанням у Кіровоградському інституті і в 1999 році закінчила його, отримавши диплом бухгалтера.

Велике господарство має ЦРЛ, яке служить для підтримання її життєдіяльності. Воно відіграє важливу роль у функціонуванні закладу. Завідуючий господарством – Пінковський Сергій Олегович, механік – Васильченко Віталій Олексійович, завідувачі складами – Петрашшина Людмила Миколаївна, Берегуленко Ніна Максимівна.

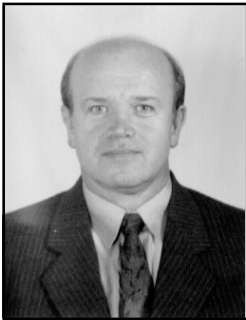
У штаті опалювачі, охоронники, водії, прибиральниці, двірники, слюсарі.

Маловисківська станція переливання крові

Станція переливання крові побудована і введена в експлуатацію у 1984 році.

У Кіровоградській області станцій переливання крові дві – обласна і Маловисківська, яка є дублером обласної. Її завдання – заготівля донорської крові і виготовлення з неї компонентів та препаратів.

Потужність станції: збір – 1200 літрів крові за рік, виробництво сухої плазми – 300 літрів, виготовлення імунологічних препаратів – 30 літрів.

Для виробництва компонентів і препаратів крові станція має сучасне медичне устаткування:

- установку для ліофільного сушіння плазми та інших біопродуктів;
- низькотемпературне устаткування (до мінус 30 °) для тривалого зберігання компонентів крові.

М.Я. Крикуненко. Очолює станцію з 1984 року (з дня заснування). Лікар *М.Я. Крикуненко* Крикуненко Микола Якович – досвідчений спеціаліст цієї справи, має першу кваліфікаційну категорію з організації охорони здоров'я та першу з трансфузіології (переливання крові). На станції працюють кваліфіковані медичні працівники.

Санітарно-епідеміологічна станція

У вересні 1928 року в Малу Виску прибув перший санітарний лікар – М.І.Руденко. Цей рік можна вважати роком зародження санітарної служби в Малій Висці, Маловисківської волості.

До цього обов'язки санітарного лікаря виконували фельдшери земської лікарні. Прізвища фельдшерів відомі – Цистан, І.Ф. Шакур. З роками штат санітарної станції розширювався.

Нині у її штаті 6 лікарів, 36 спеціалістів із середньою освітою. Головний лікар Білецький Микола Григорович.

Аптека

У кожній земській лікарні одна кімната відводилась для аптеки. З роками, коли лікарні розширювались, аптеки почали відокремлюватись і розміщуватись у спеціально призначених для них будинках. Вони ставали окремою, незалежною одиницею.

Кілька десятиліть наша центральна аптека займала середнього розміру будинок по вулиці Леніна (в районі містечка).

До 1975 року районна аптека зайняла кілька кімнат у будинку № по вулиці Жовтневій, а в 1975 році переселилась у збудоване для неї приміщення – на першому поверсі сорокаквартирного будинку, що по вул. Шевченка.

У різні роки аптекою завідували В.Б.Друбачевська, О.М.Астраханцев (1944-1956 роки), В.Г.Косова (1956-1962), Б.О. Зінов'єв (1962-1978). З 1978 року аптекою завідує О.М.Романів (Красна).

Багато років працювали в аптеці Г.Г. Панф'єрова (Сіваченко), О.В. Жердій, М.Г.Берси́менко, Л.В. Стець, Г.В.Луценко, П.В. Туз, О.Г. Пономарьова.

Кожна дільнична лікарня обслуговувалась аптекою. Нині кількість аптек збільшилась. З'явилися приватні аптеки.

У Малій Висці, крім центральної, діють ще три аптеки.

Примітка

Був час, коли посада аптекаря була надзвичайно престижною, аптекар був значно вище «лекаря». Так, у штатному розписі Єлисаветградської канцелярії (1765 рік) значилось: зарплата аптекаря – 300 крб., «лекаря» - 180.

Аптекар одержував у вічне користування 180 десятин землі, «лекарь» - 120.

Народились на Маловисківщині, обрали професію лікаря

Лікарів – земляків можна зустріти майже в кожному районі Кіровоградщини, у багатьох областях України, за її межами. Багато з них стали відомими, здобули популярність і славу.

Заріцький Володимир Васильович. Народився у селі Олександрівці, закінчив Кіровоградське медичне училище, Ленінградську академію. Кандидат медичних наук. Працює в Космічному центрі в Москві.

Козирьов Валентин Архипович. Народився у Великій Висці. Лікар-нейрохірург. Доктор медичних наук, професор. Він виконавець найскладніших операцій, що пов'язані з хірургічними втручаннями на головному мозку. Автор багатьох наукових праць. Проживає в м.Москві.

Красний Василь Олексійович. Народився в Малій Висці. Полковник. Очолював медичну службу військової флотилії.

Пойда Семен Павлович. Народився в Малій Висці. Закінчив Харківський медичний інститут. Працював у військовому лазареті. Полковник медичної служби. Проживає у м.Києві.

Пшеничний Олександр Анатолійович. Народився в Малій Висці. Кандидат медичних наук. Працює у Краснодарі (Росія).

Пількевич Любов Іванівна. Народилась у с. Олександрівці. Кандидат медичних наук. Науковий працівник одного з інститутів Академії медичних наук України.

Ткач Микола Леонтійович. Народився в с. Новогригорівці. Головний лікар лікарні швидкої допомоги (м. Кіровоград). Заслужений лікар України.

Павленко Веніамін Федорович. Народився в с. Нововознесенка Маловисківського району. Кандидат медичних наук, викладач Полтавського медінституту.

Лукашкова Ольга Михайлівна. Народилась у Малій

Висці. Лікар. Науковий працівник. Заслужений лікар України. Проживає в м.Донецьку.

Романенко Володимир Миколайович. Народився в Малій Висці. Доктор медичних наук, професор. Викладач Одеського медінституту.

Бровченко Варвара Іванівна. Народилась у Малій Висці. Закінчила Московський університет ім. Ломоносова. Науковець – фармацевт. Проживає в м.Москві.

Тригорний Віктор Феодосійович. Народився в Малій Висці. Лікар. Підполковник. Працював лікарем у зарубіжних посольствах. Проживає в м. Саратові (Росія).

Касьян Іван Іванович. Народився у с. Лутківці. Доктор медичних наук, професор. Працював у космічному центрі в Москві. Особистий лікар космонавта Юрія Гагаріна.

Післямова

Сила Маловисківської центральної районної лікарні у її людях, - високопрофесійних лікарях, що йшли до висот своєї професії в атмосфері пошуків сміливого, зваженого на терезах Розуму, ризику.

Маловисківське лікарняне містечко зачаровує і дивує своєю могутністю, ансамблем добротних будинків, об'єднаних у продуманий комплекс, який викликає зацікавлення і захоплення, заздрість і гордість.

Викликає захоплення і гордість начиння будов, що так велично піднялися на пагорбі, на околиці міста. У кабінетах, процедурних кімнатах встановлено сучасну діагностичну і лікувальну апаратуру.

Перелік всього багатства може втомити, а нелегкі для вимови назви мало про що скажуть.

Ці механізми надзвичайно складні і дуже дорогі.

Невеличкий за розміром прилад, що вільно вмістився б у невеличку жіночу сумочку, коштує 10 – 15 тисяч гривень. Зустрічається і дещо солідніша за розміром апаратура, така, що займає більше половини кімнати.

Цими коштовними та рідкісними речами щедро укомплектовані всі відділення лікарні, кабінети поліклініки.

І все ж, як це й повинно бути, найбільшою цінністю є люди – лікарі, фельдшери, медсестри, інші трудівники лікарні.

Читачу вже відомо, що головні лікарі були людьми неординарними. Вони зробили внесок не лише у розвиток медичного обслуговування нашого краю, а й у медичну науку в цілому.

Їхні послідовники – Іван Іванович Сісмеев, Сергій Арсентійович Куценко, Валентина Никонівна Олександрук, Микола Олексійович Красний, Леонід Михайлович Цимбровський, Микола Олександрович Іванов наповнювали районну скарбницю вмінь, підсилювали медичний колектив лікарні новими іменами, лікарями за покликанням, лікарями від Бога.

Тому-то в списку відомих, окрім І.Ф. Шакуна, С.В. Деніної, А.І. Лукашенко, з'явилися нові яскраві особистості – І.О. Пластамак, Б.Є. Мусіяка, Н.П. Місєвська, В.Г. Гродська, В.М. Боюк, М.І. Первіненко, І.І. Яшан, Л.Г. Тінчуріна.

У наступні роки лікарня продовжувала набирати сил. В останні десятиріччя навіть прискорила ходу: у напрямку освоєння сучасних методів лікування, найновіших досягнень медичної науки і практики.

Можливості оперативного втручання зросли як і можливості за допомогою сучасної діагностичної апаратури завчасно розгадати назву хвороби.

Могутні потенціальні сили знань і досвіду криються у великій сім'ї лікарів, фельдшерів, медсестер. Щоб їх розкрити, раціонально використати, максимально задіяти, потрібен неабиякий мозковий центр.

Можливо, саме тому на сьогодні головний лікар ЦРЛ К.Л. Чурпій з таким непідробними завзяттям заглибився в медичну науку, у передову, дихаючу сьогоднішнім, практику. Заглибився, щоб підняти колектив, у створенні якого брав участь, який зростає для праці на рівні часу, заглибився, щоб не загубити тих, хто піднялися і піднімаються до рівня Особистості, лікаря-професіонала.

ЗМІСТ

Історія розвитку медичного обслуговування в нашому краї	3
Земська медицина.....	8
Земські лікарні на Маловисківщині.....	10
Маловисківська земська лікарня у 1885-1920 роках.....	11
Земська лікарня стає районною (1920-1941 роки).....	17
Маловисківська районна лікарня в роки фашистської окупації (1 серпня 1941 року – 13 березня 1944 року)....	20
Маловисківська лікарня набирає сил, розширює межі обслуговування (13 березня 1944 року – 30 березня 1963 року).....	24
Центральна районна лікарня (1963 – 1979 роки).....	28
Роки росту, роки піднесення, роки боротьби з труднощами (1979-2005 роки).....	35
Відділення стаціонару лікарні.....	41
Хірургічне відділення.....	41
Операційне відділення.....	43
Пологовий будинок.....	48
Терапевтичне відділення.....	53
Інфекційне відділення.....	55
Неврологічне відділення.....	58
Поліклініка ЦРЛ.....	60
Терапевтичне відділення поліклініки.....	65
Дитяча консультація.....	66
Фізіотерапевтичне відділення.....	69
Стоматологічне відділення.....	72
Рентгенкабінет.....	74
Лабораторія ЦРЛ.....	76
Рада медичних сестер.....	79
Великовисківська дільнична лікарня.....	82
Хмельівська районна лікарня.....	86
Злинська дільнична лікарня.....	89
Плетеноташлицька дільнична лікарня.....	90
Якимівська дільнична лікарня.....	92

Фельдшерсько-акушерські пункти.....	93
Організаційно-методичний кабінет.....	95
Надання швидкої й невідкладної медичної допомоги.....	96
Інші структурні підрозділи.....	98
Маловисківська станція переливання крові.....	100
Санітарно-епідеміологічна станція.....	101
Аптека.....	101
Народились на Маловисківщині, обрали професію лікаря.....	102
Післямова.....	104

Історико-краєзнавче видання

**Григорій Перебийніс
Костянтин Чурпій**

ІСТОРІЯ МАЛОВИСКІВСЬКОЇ ЛІКАРНІ

Українською мовою

Редактор С.Янчуков
Коректори

Підписано до друку 15.11.2005 р.
Формат 60х84^{1/16}. Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк офсетний.
Ум. друк.арк. 6,21. Наклад 500 прим. Замовлення 007.

Комунальне підприємство „Центрально-Українське видавництво”
Україна, 25006, м.Кіровоград, вул. Тимірязєва, 69.
Тел.: (0522) 24-48-51, 24-25-96.

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції від 27.12.2004 р., серія ДК № 2051

Надруковано в КП „Центрально-Українське видавництво”
Україна, 25006, м.Кіровоград, вул. Тимірязєва, 69.
Тел.: (0522) 24-48-51, 24-25-96.